

FOAIA POPORULUI

Prețul Abonamentului:
Pe un an 2 fl.
Pe o jumătate de an 1 „
Abonamentele se fac la Institutul Tipografic în Sibiu
și la toate birourile filiale de abonament.

Apare în fiecare Duminică

INSERATE
se primesc în biroul administrației (strada
Măcelarilor nr. 21).
Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr.,
a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Semne bune.

Înspre soare-apus hotarul până unde se întinde românimea este Crișul-Alb. Dincolo de această apă neam străin de noi stăpânește satele și orașele.

S'a crezut multă vreme, că frații nostri de pe valea de jos a Crișului și a Murășului sunt perduți.

Se găseau între dinșii, adevărat, de aceia, care abia se-și mai facă cruce știau numai românește, întocmai ca în unele părți ale Sătmăruului și Maramureșului.

După-cum însă acești din urmă au fost deșteptați la viața națională de apostolul românismului, de preotul *Vasile Lucaciu*, care suferă încă martiriu, așa și mișcarea națională din urmă a redeșteptat pe Români de pe câmpia Terii-Ungurești.

Dovadă adunarea poporală dela *Chișineu*, ținută în ziua măreață de 3/15 Maiu.

Au alergat să iee parte la această adunare Români din toate satele cercului *Chișineului* și *Sânt-Anei*, lucru la ce cărturarii s'au așteptat cu atât mai puțin, cu cât credeau că poporul învățat dela alegeri, nu o să vină fără a 'i-se plăti mâncare și beutură, căruță ba ceva și pe deasupra, cum îl obișnuise deputații unguri.

Laudă și cinste celor de pe Câmpia Aradului, ei au dovedit că departe de a fi stricați, dar' simt românește și după-cum ei înșiși au declarat, *sunt hotărâți*

a vërsa până și cea din urmă picătură de sânge pentru drepturile și binclă națiunii.

Cu atât mai vrednici de laudă, cu cât știm că totdeauna ei au fost mai primejduți. La *marginile* fiind, în luptă contra neamului străin ce ne învecinește, piept ei trebuiau să dea cei dintâi, și se știe din războiu, că cei care sunt mereu în fața dușmanului — cad mai ales.

Prin adunarea dela *Chișineu* s'a dovedit că în fața vrășmașului avem buni luptători.

Isbânda a noastră are să fie.

Despre această mare adunare, ținută tocmai în ziua de 3/15 Maiu, zi în care la 1848 s'au adunat Români „din patru unghiuri“ pe *câmpia Blajului* se-și apere drepturile, cetitorii vor găsi mai la vale o amănunțită dare de seamă.

Adunarea poporală din Chișineu.

Sedința la care au luat parte ca la patru mii de oameni a început la oarele 11.

La propunerea dlui *M. Veliciu*, avocat în Chișineu, s'a proclamat *președinte* al adunării dl *Costa Popoviciu*, preot și protopop onorar în *Cumnaș* (St.-Ana-veche), ear' *secretari* dnii *Petru Grozda*, proprietar în *Șimand* și *Vincentie Pantoș*, preot în *G.-Varșand*.

Ocupând scaunul presidential, dl *Popoviciu* arată primejdia ce vine din partea stăpânirii, care vrea să aducă legi prin care să surpe biserica și școala românească.

Ia apoi cuvântul dl *Ioan Pop*, protop. gr.-cat. în *Cheriuș*.

D-sa a început prin a spune, că Români se adună nu cu dușmănie, ci să arete lumii nedreptățile ce li-se fac, să ceară cu glas tare drepturile ce li-se cuvin.

Arătând cele trei planuri de legi religioase ale guvernului, d-sa își pune toată nădejdea în tăria poporului român, peste care venit-au vremuri de urgie, venit-au Tătarii, Mongolii și Turcii. Nu ne vom lăsa să ne nimicim nici cei care pe terenul bisericesc țintesc atacul. „Pentru Împărat și țeară dăm tot“, a zis dl drotopop, „scumpa noastră limbă și credință creștinească nu vom lăsa să ni-se răpească cu nici un preț. (Nu, nici-odată! — sună mii de glasuri.)

Dl *Mihaiu Veliciu*, harnicul avocat din Chișineu, într'o vorbire caldă și înțeleaptă arată de ce proiectele de legi sunt primejdioase, cum guvernul sub cuvânt de a face legi liberale, tinde la nimicirea bisericii, stârnește ceartă între confesiuni, atacă întreaga viață morală a naționalităților.

„Nu dorim“ — zice d-sa — „dela nimenea nimic, nu lăsăm însă nici să ni-se iee drepturile, și mai ales nu ne vom lăsa prostiți, ademeniți de o ață cu miere ce guvernul vrea să ne tragă peste buze. Știm noi ce va să zică liberalism unguresc: răpirea drepturilor! Ni-s'au dat probe destule: s'a călcat într'una și înspre stricăciunea noastră legea naționalităților, ni-s'a adus lege ca cea a kisdédov-urilor, ear' acum afară de proiectul de lege al matriculelor de stat, recepțiunea Jidovilor și a căsătoriei civile guvernul prin legea despre salarisarea învățătorilor vrea fâțiș să dea asalt și asupra bisericilor noastre.

„Prin ajutorul ce prevede noul proiect de lege al salarisării învățătorilor“, zice dl *Veliciu*, „guvernul vrea să ne cumpere. să pună mâna pe școalele noastre. Dar' ce am ajuns

FOIȚA.

A fi Român....

A fi Român adevărat,
E-un lucru binecuvântat,
E darul dela Dumnezeu,
E simțul sufletului meu!

A fi Român, dar' renegat,
E cel mai ticălos păcat,
E baterea lui Dumnezeu,
Blăstémul cel mai rău și greu!

Eu tot aceea îmi doresc,
Că numai atâta să trăiesc,
Cât voiu avè un simț curat,
Să fiu »Român« adevărat.

Și dacă doară 'n al meu sin
S'ar stinge simțul de Român
Și aș căde 'n acel păcat
Să fiu și eu un renegat.

Atunci, atunci pe ăst pământ
Să nu am loc nici de mormânt,
Ci-ajungă-mă blăstémul greu,
Să pier bătut de Dumnezeu!

George T. Țințaru Bănățianul.

Măi bădiță....

Măi bădiță nu fi prost,
Eu știu gândul tău de-a rost:
Tu te faci că mă iubești
Și de dos mă povestești!

Griji, bădiță, că și eu
Pot se viu la rindul meu,
Să-ți fac veste și poveste
Despre fete și neveste,

Și-atunci, bade, nu știu zeu,
Cui îi va părè mai rău:
Mie că te-am iubit drept,
Ori ție că ești șiret!

Nicu Stejărel.

POESII POPORALE.

(De lîngă Dej.)

Toarce furcă și tu fus,
Că mă duc la crîșmă 'n sus.
Mare-i dracul cel de fus,
S'o dus la bărbat și-o spus:
Omule, nevasta ta
Șede 'n crîșmă și tot bea
Cu voinici alătura.

Arză-1 focul omu htd,
Nici la moară n'are rînd;
Însă omul cel frumos,
Să duce și toarnă 'n coș.

La vatra cu trei tăciuni
Fac fetele rugăciuni,
Mercuria și Vineria
Că doară s'or mărita,
Dar' cine le-a mai lua
Că-s bētrâne ca mama.

Cine dracu-a mai vèzut,
Epure trecend pe punte
Fată mare tunsă 'n frunte.?!

noi? Ori nu sîntem și noi stat: nu plătim oare și noi dare, nu dăm oare cătane împăratului? Dacă stăpînirea uită de aceasta, trebuie să 'i-o spunem cu glas tare, trebuie să o facem să înțeleagă că voim să trăim ca Românii în legea noastră strămoșească.

„Obiceiul introdus de Unguri: ca Turcul să te bată și tot el să te judece, — nu-l primim. Nu putem de asemenea primi nici o tendință prin care se surpă familia, căci surpându-se familia — prin căsătoria civilă de pildă — s'ar surpa și statul, ear' noi voim stat mare și tare, în care să trăim fericiți și în înțelegere cu celelalte popoare“.

Arată apoi, vorbind de recepția Ovreilor, că asta Ungurii vor să o facă numai pentru ca ajutați fiind de Jidani, să reușească cu o operațiune bănească. Va să zică vor să necinstească legea lui Christos, punînd alătura de ea Talmudul, numai pentru a se susține la putere. Au mâncat însă domni guvernanti o sfîntă de bătae în casa magnaților și vor mai mânca încă, numai harfice să fim noi, naționalitățile.

După-ce face o minunată laudă limbii prin care poporul își păstrează vieața, după-ce arată cum Ungurii prin foile lor spuneau mereu că Românii sînt mulțumiți, ci numai câțiva cărturari ar face șgomot. (Întrepereri: Nu-i adevărat! Toți una sîntem, toți năpăstuiți ne simțim!) termină zicînd: „Să nu ne lăsăm însă, ci cu fruntea sus, cu bărbăție să ne adunăm în jurul falnicului nostru steag, în jurul programului nostru național dela Sibiiu și punînd toate puterile noastre în slujba stegarilor nostri, a fruntașilor sibiieni din comitetul național, să luptăm până-ce la liman vom ajunge!“ (Lungi aplause și strigăte de: „Să trăească“.)

Tinărul preot din Șilcău, **dl Ioan Iercan** combate proiectele mai ales din punct de vedere al dogmelor creștinești. Deși a vorbit liniștit, așezat, prin pîdele aduse din evanghelie și din scriselile bărbaților de biserică, cuvîntarea d-sale a aprins întreaga adunare. A desvoltat cu multă vervă mai ales motivele pentru care se declară în contra matriculelor de stat.

Ocărește apoi cum trebuia pe Ungurii, care au făptuit barbaria dela Turda, dărîmînd casa dlui Dr. Ioan Rațiu pentru că d-sa a condus delegația cu *Memorandul* la Viena.

DI Ioan Russu Șirianul aduce laude alegătorilor români din cele două cercuri electorale care au răspuns într'un număr atît de mare la apelul cărturarilor. Mulțumește alegătorilor din cercul Șimandului care 'l-au ales reprezentant al lor în conferința națională. Făgăduiește că va lucra întotdeauna ca să se arete vrednic de marea cinste ce 'i-s'a făcut.

Urmează apoi cam astfel:

„Dragilor mei frați! Bravii dumniavoastre conducători din aceste părți v'au arătat primejdia ce bate la ușe. V'au spus, că stăpînitorii nesocotiți ai acestei țeri nefericite nu s'au mulțumit cu aducerea legii kisdedóvurilor, dar' acum vor să ne dărîme sfînta biserică, vor să ne surpe cea din urmă cetate a noastră. Vreți dumneavoastră să lăsați aceasta? (Mii de voci: „Nu, nu vrem, protestăm! Să piară ei, dușmanii!“) Fiți încredințați că vor peri sau cel puțin își vor pune botul pe labe, dacă întotdeauna vă veți arăta bărbați ca acum: curagioși, hotărîți să vă apărați drepturile până la cea din urmă picătură de sînge. (Strigăte: „Dăm vieața toată, nici morți nu ne lăsăm!“) Să nu vă lăsați, să nu vă spăriați de nici o jertfă, căci fără jertfă și luptă grea nu se poate întrupa dorința noastră a tuturor: fericirea poporului român, scăparea de sub jugul greu ce ne apasă. Ear' ca în lupta obositoare să ajungeți la bun sfîrșit, grupați-vă cu credință în jurul conducătorilor dumniavoastre, desmințiți astfel bîrfelile foilor maghiare, care spun că poporul român este mulțumit și gălăgie fac numai câțiva cărturari (Strigăte: „Nu-i adevărat! Toți sîntem una, toți suferim!“) Adu-nați-vă ca buni frați și strînși legați arătați că una sînteți în a sări să apărați credința și toate moravurile străbune, faceți ca glasul vostru să răsune tare, să cutremure pe cei-ce azi își bat joc de lege și oameni. Nu lăsați să vi-se iee nimic, căci nesățioșii dela putere ieri ni-au cerut un deget, azi ne cer brațul, ear' mîne de bună-seamă o să ne ceară capul!

„Dacă așa veți face, dacă una vă veți arăta în toate, nu-i putere pe lume care să se iee biruință asupra noastră. Vor peri atunci dușmanii nostri cum pere întunerecul dinaintea zorilor. Soarele va încălzi atunci un popor mare, plin de inimă, care azi este dripit. Căci dripiți sîntem și peste măsură de schingiuiți. Mîndrul soare împarte căldură pentru toți! În inimile noastre toți simțim însă fiori: v-

zînd cum în aceste vremuri de lumină stăpînitori țerii vor să ne răpească ce avem mai sfînt, credința și limba. Deși la umbră stați însă, o văpaie vă covîrșește întreaga ființă: focul sfînt, dorința mare de a scăpa de rele, de a vă apăra cinstea și neamul. Cinstea e apărută: multele adunări, și mai ales aceasta, dovedesc că poporul român a recunoscut primejdia, că nimărui nu-'i e îngăduit să-'și bată joc de noi. (Strigăte: „Nu ne lăsăm, peară dușmanii!“) Luptați înainte pentru a scăpa și comorile scumpe, biserica și școala. Luptați mai ales pentru-ca — dacă guvernul tot ne-ar năpăstui — nimeni să nu poată zice că ne-am lăsat ca niște slăbănogi, fără luptă, ci că morți numai am dat arma din mână. Ear' un popor ce cade astfel, nici-odată nu poate fi nici învins, nici omorît. Jeraticul arde pe infundate, sub cenușe. Poporul român suferă în tăcere. Adesea însă schînteii scapără de sub cenușe; poporul român înăbușit n'are să trăească nici el, ci cu flacăra și lumina, în apropierea căreia pere tot ce prin păcat s'a zămislit. Ear' starea de astăzi numai pe dreptate nu este întemeiată. (Furtunoase strigăte: „Așa este! Să trăească!“)

Vorbitorul își arată apoi bucuria că poate să ducă la Sibiiu vești bune despre mișcarea ce pe graniță, căci în aceste părți este granița până unde se întind Românii. „Membrii comitetului național“, zice vorbitorul, „vor prinde puteri înzecite știindu-se atît de tare sprigniți“. (Cuvintele din urmă se perd într'un potop de strigăte: „Să trăească comitetul național! Să trăească Drul Rațiu! Vivat Lucaci!“) Deasemeni își exprimă bucuria că de față sînt și reprezentanții guvernului: ei vor trebui să raporteze mai marilor lor că poporul român este treaz, este în picioare, hotărît să-'și apere drepturile până în capăt și fără a șovăi nici măcar o clipă.

Termină:

„Luptați înainte, nu slăbiți, ci mai ales vă învîrtoșiți, și cei-ce astăzi vă lovesc, au să-'și descopere capetele dinaintea voastră cum voi stați acum cu capetele descoperite. Nu vă plecați însă capetele, ca ascultat să fie glasul nostru și binecuvîntați să fim de urmașii nostri, pentru a căror fericire și drepturi gata sîntem a ne da vieața. Așa să ne ajute Dumnezeu!“ (Aclamațiuni nesfîrșite.)

După care dl Dr. **G. Popoviciu**, adv. în Chișineu prezintă „*proiectul de re-*

Puiculița mea muiere
Hai la vin să bem o fele;
Meargă dracu, mîi bărbate,
Că ti 'mbêta și mi bate
Și na fi cine mă scoate,
Și-a rîde satul de noi
Cum se bat două nevoi.

Măgheran cu frunza rară,
Dragu mi badea de-a seară,
Măgheran cu frunza ruptă
Și mi drag cum mă sărută.
Sărută-mă pușor,
Că de nu mă săruți mor,
Sărută-mă puiu cu drag,
Că de nu mă săruți zac.

Du-mă, Doamne, și mă pune
Unde-i palinca de prune
Și bărbatu-'i dus în lume,
Du-mă, Doamne, și mă lasă
Unde-i palinca pe masă
Și bărbatu-'i dus de-acasă.

Câte mîndre am avut
Să s'adune-ar face-un tîrg;
Și pe câte le-am lăsat
Să s'adune-ar face-un sat.

Mă dusei la plug în coastă
Și-aduse dracu-o nevastă,
Uitându-mă după dînsa
'Mi-am rupt cormanu și bărsa,
Cucura-am făcut-o nouă,
Dar' s'a rupt grindeiu 'n două,
Cînd grindeiu 'l-am tocmit
S'a gătat de plugărit.

Urișor. Culese de *Augustin Pop*, învățător.

**Pentru-ce cade Crăciunul Nemților
cu 12 zile mai de vreme decât Crăciunul Românilor?**

— Sînoavă. —

Se zice că vîzînd D-zeu cele-ce se petrec pe pămînt, hotărî să le trimită celor buni mulțumirea, ear' pe cei răi să-'i pedepsească. Spre îndeplinirea acestui scop el alege pe Sfîntul Nicolae, înger românesc și pe Sfîntul Honț, înger nemțesc. Acești doi se pregătiră îndată cu cele trebuincioase și luîndu-'și făptură omenească, plecară încă din toiul verii, ca să ajungă de vreme la pămînteni.

Honț își acoperi pleșuvia capului cu o pâlărie albă, așeză pe nasul lui stacogiu niște „țivicări“, legă după gulerul seu înalt ca un munte o legătură neagră de mătăasă, îmbracă peste vesta sa cea albă și cu flori un frac negru, în mână luă un bastonaș, ear' fusele sale și-'le acoperi cu niște pantaloni largi și jos înfrînți de-o palmă; ear' în picioare se încălță cu niște pantofi, la care și talpa era de lac. Ca merinde își luă o ceașcă mare cu cafea, o sticlă de bere și niște plăcinte.

Nicolae, care se gîndia și la zile negre își infundă în cap o căciulă mare de oaie întoarsă pe dos, luă drept vestă un pieptar sdravên; ear' fracul îl înlocui cu un cojoc căptușit cu pele de lupoaică; în loc de pantaloni îmbracă niște cioareci strîmți și albi ca zăpada și apoi mai încălță și niște cisme cu 3 tîlpi. Apoi atîrnîndu-'și gluga de umere, băgă în ea o bucată de mămăligă și una de brînză, și-'și luă și o ploscă cu țuică.

Astfel pregătiți, merseră ei zi de vară până 'n seară.

soluțiune, prin care se protestează cu hotărâre și glas tare în contra tuturor proiectelor de lege alege guvernului.

Dl. president **C. Popoviciu** propune, ear' adunarea primește cu aclamări a se trimite obicinuită *tegramă Maiestății Sale Împăratului.*

După adunare, care a ținut dela oarele 11 înainte de amezai, până la 1 după amezai, s'a dat o masă comună în ospătăria cea mare.

Aici dl. **M. Veliciu** a beut în sănătatea părintelui Costea Popoviciu, bătrânul cu inima tinăra care a condus cu atâta tact adunarea.

D. **Popoviciu** a mulțumit și a ridicat paharul pentru dl. Dr. Vasile Luca ciu, care suferă pentru națiune.

Dl. **Russu Șirianul** a vorbit pentru dl. Veliciu, dl. **Al. Popoviciu**, preot în Otllaca aduce laude presei române naționaliste, îndeosebi „**Foii Poporului**“, pe care o numește „lumina ochilor nostri“, și deșearță paharul în onoarea dlui I. Russu Șirianul, redactorul „**Foii Poporului**“.

Acesta răspunde și mulțumește pentru dragostea cu care se vede încunjurat.

Dl. **G. Lazar** (Socodor) felicită oratorii adunării.

Dl. **P. Grozda** ține o călduroasă vorbire aducând omagii martirului național, dlui Dr. Vasile Luca ciu.

Dl. protopop **I. Top** (Cheriluş) toastează pentru cei-ce ne dau lumină și curagiu în luptă: pentru membrii comitetului național, îndeosebi pentru dl. Rațiu.

Vorbește apoi dl. **I. Stana** (Sepreuş), ear' seria toastelor o încheie dl. **Veliciu** printr'un discurs asupra talpei casei: a țeranilor români, care în această zi au arătat că au viuă conștiința națională, că sunt cel mai scump și mai puternic element de luptă națională.

Adunarea poporală în comitatul Solnoc-Dobâca.

„Vorbele mișcă, pildele atrag“.

Deoarece până acum nu s'a raportat nici într'un jurnal românesc despre adunarea alegătorilor din cercurile electorale *Dej, Iclodul-mare și Betlean* din comitatul *Solnoc-Dobâca*, care s'a ținut la 11 Aprilie a. c. în *Dej* lacare au

Și merseră ei în arșița cea mare a soarelui, așa că bietul Românaș, asudă de-i curgea sudoarea șiroae de pe frunte, ear' Neamțul văzând pe tovarășul în așa stare, rîdea de el cu hohot, așa că „țvicării“ îi săriră de vre-o câteva-ori de pe nas. Românașul răbdă, nu zicea nimica și-și urmă liniștit drumul. . . .

Dar' trecu vara, și sosl toamna și cu toamna și vînturile, ear' călătorii nostri erau încă tot pe drumuri, însă nici habar n'aveau ei de nimic, ei mergeau nu glumă, că Românașului 'i-se rupsesse o talpă, ear' ghetetele Neamțului își uitară lacul pe drumuri.

Într'o zi ei că așa era de mare vîntul, încât călătorii nostri fură siliți să-și caute adăpost după un pom mare. Șezînd aici ei și imbucară ceva. Nicolae după-ce își mîncă bulzul obicinuit, își șterse gura cu mîneca cămeșii, apoi ducînd ploșca la gură trase o înghițitură de hăle tătărăști. Honț într'aceea își pregătia fafeaua și deodată vîntul schimbându-și mersul, răsturna toată zama, care curse de-alungul fracului drept și nici că se mai oprise până în frîntura de jos a panta-

luat parte aproape 2000 alegători din acele cercuri, amintesc că a fost cu mult de mai mare însemnătate, decât să se deie uitării, și anume de o parte pentru datele istorice cele spuse, pentru interesul cel viu de atîția participanți, advocați, protopopi, mulțime de preoți, alți inteligenți și învățători, ear' de altă parte pentru vorbirile cele excelente și care nu numai combătură și scărmanară de-a-măruntul toate proiectele de legi religioase ale guvernului, de unii oratori, ca cel dintăiu, protopopul **Ioan Papiriu Pop**, prins de inteligență din calea călătoriei sale cătră moșia și locul seu natal Girolt. Acest bărbat încăruntit în luptele pentru drepturile neamului român-ă răsturnat cu motive bisericesti morale, religioase și economice toate proiectele.

Foarte bine combătură acele proiecte de legi protopopii **Hățagan** dela Dârgea, **Herman** din Dej, advocatul Dr. **Teodor Mihaly**, preoții **Cotuțiu** și **Salvan**, după care protopopul **Pușcariu** din Betlean a mulțumit zelosului veteran conducător al cauzelor și intereselor naționale, presidentului **Gavriil Man**, advocat precum și domnilor oratori. Pe urmă s'a luat o *Resoluțiune de protest* ca de comun deia cunoscute, și s'a trimis adresă de lealitate prin telegramă Maiestății Sale.

Argus.

DE-ALE POLITICEI.

În *dieta unghurească* erau până acum trei partide, și anume: partidul *gubernamental* (al stăpînirii), partidul *magnașilor* și partidul *kossuthist*. De aci încolo vor fi mai multe, deoarece partidul *kossuthist* s'a împărțit în trei. O parte, 54 la număr merg cu *Fusth Gyula*, ales president acum de curînd, altă parte, vre-o 18 (până acum) merg cu *Eötvös Károly*, ear' a treia frîntură are de căpetenie pe *Ugron Gábor*.

Toate aceste trei frînturi ale partidului *kossuthist* ne sînt rîuvoitoare, dușmane: numai să ne bucurăm putem deci când îi vedem că se ceartă și ei între ei, căci slăbind astfel, cu atît mai puțin vor lovi în noi.

*

Ionului. Românașul rîdea pe sub mustață de Neamțul care își eșise din sărite și-și imbie cu un bulz, dar' Honț îl respinse susținînd că e mîncare porcească.

Veni și iarna și cu iarna sosl și gerul călare pe criveț, dar' călătorii nostri cu toatecă lunecau mereu, mergeau într'una, așa că Românașului 'i-se mai rupse o talpă, ear' ghetetele Neamțului începură să-și caste gurile. Dar' nici acestea nu-î împedecau pe Neamț, ei dimpotrivă îl făceau mai sprinten și s'ar fi împăcat el cu toate, dacă cu săriturile ce le făcea ca să se încălzească, n'ar fi fost împreunată și pofta de mîncare, ear' de imbucac ca 'n palmă, de vreme-ce mîndria lui nu-î lăsa să ceară mămăligă.

Dar' când se pune nevoia în spatele omului nu-î mai părăsește.

Așa se întempla și cu Honț; căci cum își rupsesse ghetetele, alunecase așa de rău, încât nu numai că-și sfericase hainele ci își scrinti și un picior. Acum mai rîdea și Nicolae și-și șoptia în barbă: „Cine ride la sferșit, ride mai cu poftă!“

Până mai în luna trecută regele *Alexandru I.* al *Serbiei* se știe că era sub tutorat, deoarece-ce abia are 16 ani, ear' după legile din regatul serb și regii numai la vîrsta de 18 ani sînt maioreni. Nu 'i-a plăcut însă tinărului rege tutoratul, și cu atît mai puțin de sfetnicii sei de căpetenie *Ristic* și *Belimarcovici*. S'a proclamat deci maioren și stăpînește acum ca un rege mare. Cel dintăiu lucru pe care 'l-a făcut tinărul rege, e că s'a dus să-și vadă țeara, mai ales satele pustiite de un cutremur de pămînt, ear' după aceea s'a dus la *Cladova* (la hotarul *Serbiei* înspre *România*) să-și vadă pe maică-sa, isgonită din țeară încă înainte de aceasta cu cinci ani, de când cu cearta dintre regele *Milan* (tatăl lui *Alexandru I.*). Fosta regina *Natalia*, a venit din *România*, din satul *Vidra*, lîngă *București*, unde trăește la neamurile sale, căci mama regelui de acum al *Serbiei* este din familia română.

Își poate ori-și-cine închipui bucuria și a mamei și a fiului când s'au văzut Dumineca trecută. Se zice că în curînd *Alexandru I.* va întălni și pe tatăl-seu *Milan*, care de când a abzis, petrece și el departe de *Serbia*, prin străinătate și despărțit de frumoasa *Natalia*.

O întîmpinare.

Dela dl. Dr. **Ioan Suci**, advocat în *Arad*, am primit următoarele:

Stimate Dle Redactor!

Este vorba chiar de persoana mea; repet însă, că nu ambițiunea mă face să aduc afacerea aceasta pe tapet, ci simplu coincidența corespondenței publicate în numărul 17 al prețuitei D-Voastre „*Foia Poporului*“, în care se face amintire cu totul rîutăcioasă despre discursul ținut de mine în congregația comitatului *Arad*, din 27 Aprilie n. a. c.

N'am vorbit din speculă de-a face reclamă, precum o fac unii cu multă nesfeală, am ridicat vocea mea singur din impulsul simțului meu românesc, aflându-mă adînc vătămăat prin

În fine când mai aveau de făcut un drum de 12 zile, Honț nu mai putu răbda și începu să se vaite cătră Nicolae:

„Ist kalt, bin hungrig!“

Nicolae însă, care nu pricepea o boabă nemțește, se miră foarte de vorbele lui și-î întrebă nedumerit:

„Ți cold, nu-i frig? De ce tremuri dar' ca spicul de grâu!“

Neamțul slăbit de tot căzu la pămînt. Însă bunul Dumnezeu văzîndu-î așa de prăpădit, se îndura de el și trimițînd un vînt mare, îl ridica pe Honț prin aer și într'o clipă el era la credincioșii sei pămînteni, care îl sîrbătoriră și-î înălțară ca pe un sfînt, după-cum 'i-se cuvenia.

Cât despre Nicolae el își urmă drumul, liniștit ca-și-cînd nu 'i-s'ar fi întemplat nimic, ear' după 12 zile ajunse și el, albit de zăpadă, în mijlocul credincioșilor sei, aducînd celor buni mulțumire, ear' pe cei răi pedepsindu-î, precum 'i-a fost porunca dela D-zeu.

Auzită dela tata. *S. Pușcariu*,
(Brașov.) student.

vorbirea batjocuritoare a inspectorului de școale Varjassy și ne voind ca acesta să meargă din congregație cu bucuria de-a fi dat fără ripostare în noi. Varjassy adevărat într'un discurs ținut în ton îngâmfat și violent a atacat pe Români apostrofându-i de conspiratori contra patriei, care și în anul 1848 au stat la pândă cu brișca („bicska“) și coasa ruginită ca aliați ai „călăului Haynau“ și apoi au făcut o asemănare între patriotismul Românilor și al Jidanilor, preamărind în chipul cel mai scârbos pe Jidani, care precum zicea, „au dat în anul 1848 primul honved patriei, și care au dat și dau și astăzi cei mai de frunte oameni de științe și bărbați de stat patriei ungurești“. Toate acestea a aflat de bine dl Varjassy a le aduce de dovezi la motivarea recepțiunii Jidanilor, ca combatere a vorbirii dlui protopop Gurban, pe care dînsul poate-că nu l-a priceput și a crezut că noi acel proiect de lege nu-l excepționăm, — poate însă și această posibilitate o cred eu de mai verisimilă, că dl Varjassy a venit cu o vorbire învățată de acasă de-arostul și a fost incapabil să elimineze din vorbirea sa acea parte, care în urma neexcepționării recepțiunii Jidanilor de vorbitorul român, n'a avut nici un înțeles.

Văzând eu, că preotul Evuțianu, care începuse asemenea ca dl protopop Gurban a vorbi românește, prin întreruperile dese a le contrariilor este abătut dela firul ce l-a început și astfel a încheiat, fără să fi răspuns la atacurile lui Varjassy, am cerut eu cuvântul și am vorbit ungurește, nu că nu mi-ar fi convenit mai mult limba mea maternă, ci chiar numai din calcul, de a da de gol pe savantul inspector de școale nu numai înaintea Românilor, ci și înaintea șovinștilor, care îi aplaudau cu atâta furie. —

Vorbirea mea a fost de conținutul următor:

Onorată congregație comitatensă!

„Observ și eu aceea ce a binevoit ilustrul domn președinte a accentua, că adevărat spiritele sînt obosite și onorata congregație ar voi încheierea discuțiunii, mă folosesc totuși de dreptul meu la cuvânt și mă folosesc dinadins numai d'aceea, fiindcă nu pot să las neatinsă o simptomă foarte curioasă a vieții noastre politice prezente.

N'am plecat de acasă cu vorbire învățată de-arostul și astfel nu voiu abusa de paciența D-Voastre declamându-vă frase goale lucitoare. Voiu fi scurt în vorbire.

Văd adevărat că așa numiții patrioți dela mici până la cei mari se întrec în nisuița

de a prezenta naționalitățile din patrie de elemente periculoase, de elemente față cu care statul trebuie să iee ofensivă, de elemente în care „din interes de stat“ ori-cine și ori-când are drept să taie cu fapta și cu cuvântul.

Am ajuns, domnilor, până acolo, că chiar și guvernul începe a-și motiva proiectele sale de legi de tot rătăcite și contrare recerincelor adevărate ale țerii cu aceea, că „împrejurările de naționalități pretind așa“ și față cu acest argument „strasnic“ înceată ori-ce opoziție din partea D-Voastre, ear' de se opune cineva, de loc îl numiți trădător de patrie.

Casul de astăzi, când un antevorbitor, dlor, Varjassy, face reproșuri Românilor, că nu purced cavalereste, pentru-că vorbesc românește, care limbă d-sa nu o pricepe, mă îndreptățește să-ți pun d-tale întrebarea că de ce nu și-a considerat d-sa de datorință cavalerescă, ba de datorință impusă de interesele statului, că în pozițiunea de inspector de școale, chemat a controla școalele românești, să învețe limba românească, dacă nu de dragul Românilor, barem din simț de datorință oficioasă?

În loc de a se arăta pe acest teren d-sa mare, a aflat de bine a se usa de maniere patriotice, a păși într'un mod plin de patimă și furie față cu Români și a lua în ciuda primirii exprese a recepțiunii Jidanilor și din partea noastră, pe Jidani într'un fel de apărare în contra noastră, numai ca să aibă ocaziune de a ne ataca pe noi Români și a preamări pe Jidani, ca astfel cu frase goale bombastice să-și câștige aplause frenetice din partea D-Voastre și laurii de patriot mare.

Dlor! Dacă voiți să știți cine este „trădător de patrie“, atunci Vă spun eu că dacă veți face paragraful ce lipsește în codicele penal, să-l faceți așa: „Trădător de patrie e acela, care din sete de glorie „patriotică“ atacă fără lipsă și cauză naționalitățile acestei patrii și batjocorindu-le urzește amărăciune și încordare între fiii aceleiași mame. Ca motive să Vă servească cazul de astăzi, când un om fără cauză ne atacă și caută a înstrăina și vătămă poporul român.

Un atare paragraf va curăți țeara de atari încercări și va înceta curentul nefericit, ear' în locul patrioților mari de azi, care seceră aplause cu batjocorirea naționalităților, vor fi considerați de atari aceia, care conlucră la mulcomirea naționalităților și în special la împăcarea Românilor.

Pentru-ce fuge dracul de cruce?

— Snoavă. —

Se zice că s'a prins demult odată Ioan Românul cu dracul la ceartă, care dintre ei știe să joace mai bine în cărți.

„Eu“, strigă dracul în gura mare, „eu știu mai bine, căci l-am bătut de-atâtea-ori pe Rus și pe Francez, care s'au născut cu cărțile în mână, necum pe tine“.

Românul vorbă scurtă, treabă multă, cum e el din naștere zise: „Eu nu mă laud înainte, hai să ne batem mai întâiu și apoi să vorbim“!

Dracul mulțumit și sigur de isbândă își puse toți banii în joc, pe când Românul mai cu grije puse numai jumătate dintr'ai sei.

Lupta se începă.

Necuratul căută să câștige jocul prin înșelăciune, pe când Românul prin chibzueală. Și se tot lauda ucigă-l toaca până jucară, ear' Ioniță tăcea, chibzuia și făcea.

Cum jucară, cum nu, nu știu, dar' e vorba că norocul sbură pe deasupra lui Ioan și el câștigă banii, pe care îndoiindu-i cu grije îi viri în șerpar.

Cornuratul ardea de mânie că n'a câștigat el și hotărî să mai joace odată ca să-și câștige banii îndărăt. Ioan zimbi văzând mânia cea mare a dracului și îi făcu pe plac, începând un joc nou. Dar' ucigă-l crucea nu mai avea nici o lescă și se văză silit să ceară dela Român 100 fl. împrumut. Creștinul nostru, bun ca pânea albă, îl împrumută cu banii ceruți, dar' totodată ca să nu-și uite de ei, desprinse briceagul dela brâu și creștă o cruce în băta ce sta lângă el. Apoi suflând tărîța lemnului tăiat începă jocul din nou. Satana cum își căpătă banii, aprins de dorul de câștig și de focul jocului svirlea cărțile cu o furie drăcească și cu o sâlbăcie de spăriat.

Dar' ce folos! Norocul îl părtinina pe Ioan orbește! Românașul câștigă eară. Deavolul însă nu se lăsa și ceru încă o sută împrumut. Ioan i-o dădu, desprinse briceagul dela brâu, creștă încă o cruce, apoi suflând tărîța

SCRISORI.

Seliște, 2 Februarie st. v. 1893.

Onorată Redacțiune!

În numele mai multor meseriași, care prenumără foaia noastră, vă rog a se da un articol și în privința aceasta, ca domni preoți să binevoască a publica prin sf. biserici și a sfătui pe poporul nostru cel rătăcit, să nu alerge cu ori-și-ce lucru la toți prăpădiții de Unguri și la alții străini având și noi Români meseriași cu care putem să ne reprezentăm în toată lumea cu meseriile lor cele artistice. Văzând că bietul popor nu are nici o cunoștință și nici o ambițiune despre meseriași români, în loc de a da o bucată de pâne la un meseriaș român, dă la câte o viperă de străin, după-cum vedem chiar și în Seliște, ne-am convins și din alte părți că Românul e tare rătăcit și ferește, că dacă n'are cine-l pune la cale, bietul popor rămâne tot rătăcit.

I. V.

De sub Șiatra, 15 Mai 1893.

În comitatul Solnoc-Dobâca ținându-se adunarea alegătorilor români din partea cercurilor electorale al Dejului, Becleanului, Iclodului și al Ilenzii în număr considerabil spre a protesta în contra proiectelor de recepțiunea Ovreilor, introducerea matriculelor și a căsătoriei civile, cu bucurie am înțeles că dl Augustin Pop din Lăpușul-unguresc în conțelegere cu domni protopopi: Vasile Musta, Samuil Cupșa, I. Sofra și alții, cu totul 10 inteligenți încă au subscris un convocător pentru ținerea unei adunări în Lăpușul-unguresc. Alegătorii români așteaptă cu nerăbdare ca să poată și ei ca țerani a dovedi și din partea lor aderența și concursul cu care se alătură și voese a spriginii pe nobila inteligență în lupta patriotică națională română, pentru a abate pericolele amenințătoare de existența, cultura, propășirea națională și a moralității seculare susținută prin cefesiumile religioase române. Sperăm dela zelul și spiritul cel bun al sus amintiților domni, că vor defige cât mai curând și terminul adunării proiectate, de care ne și rugăm.

Mai mulți alegători din popor.

Referitor la declarațiunea dlui protopresbiter Samuil Cupșa, publicată în numărul 15 din „Foaia Poporului“ a. c., vin a reflecta numai atâta! Corespondența mea publicată

fi arăta dracului crucile zicând: „Una, două, fârtate drace! Dar' împelițatul scaraonț nu mai auzia, ci mestecând cărțile le tăia și jocul începă.

Și jucară și ear' jucară și Românul ear' câștigă. Necuratul arzând de mânie mai ceru o sută, Românul milos i-o dădu, tăia în băț o cruce, sufla tărîța și zise: „Una, două, trei, fârtate drace!“ Și așa se tot urma până când bățul era plin de cruci. Atunci cornuratul văzându-se învins voi să fugă, dar' Ioan apucându-l de mână îl trase la sine și numără cu voce tare: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, drace, șapte sute, acum să ne răfuim! Dracul neavând banii îi făgădui că îi va plăti datoria în ziua următoare. Creștinul nostru, omul lui Dumnezeu, socotind omenia tuturor după a sa, îi dete drumul.

A doua zi așteptă înzadar, căci ucigă-l toaca nu se mai zăria. Atunci el își șopti în barbă! „Rizi, drace, de cine poți, dar' de mine știu că nu-i rîde!“ și înfundându-și căiula în cap își luă băta cu crucile și o porni spre iad.

în nr. 12 al „Foi Poporului“ referitoare la starea deplorabilă și de plâns a școalelor gr.-or. din cercul Lăpușului-ungureșc o susțin și acum în tot întregul ei fără de a revoca cât de puțin.

Documenteze-mi domnul protopresbiter contrariul.

În care din respectivele comune are școale înfloritoare și învățători absoluți??

Eu voi documenta la timpul meu cu oameni fruntași din respectivele comune că cele cuprinse în corespondența mea sunt lucruri ce le poți prinde cu mâna și adevărate.

Nu trebuie a respinge cu dispreț dreptatea, ar fi timpul acum să se pună la lucru domnul protopresbiter, să-și aranjeze școalele din tract, ori doară tot în întunec voește să ne țină? Până la dovezi mai bune rămân tot

Serparul.

Din părțile Aradului.

Mult Stimat Dle Redactor!

Binevoește a da loc acestor rânduri în mult prețuita foaie ce redițați.

Mă mărginesc și eu cu puține cuvinte a răspunde corespondentului care în nr. 16 al mult prețuitei „**Foia Poporului**“ a vorbit despre juzii comunali români și a zis, că rușine să le fie că se subscriu în actele oficiale ungurește (biró) și nu jude. Foarte cu puțin cuget și foarte rău și în aproape a cugetat corespondentul în privința juzilor români. Căci dacă ar face juzii români tocmai ceea-ce poștește dela ei corespondentul, ar ajunge tocmai acolo, că nu ar mai fi nici într-o comună jude curat român pe unde s'ar afla numai 2—3 străini într-o comună, ci ar fi jude unul dintre acei străini. Nu zic contra celor de altă religie că sunt străini, și știe aceea mai mulți, că în toată comuna se află 2—3 străini chiar și dintre Românii noștri, și dacă ar fi unul dintre acei străini jude, oare mai mult ajutor vei pute atunci aștepta dela un străin decât dela un frate al tău român? Căci sunt între juzii români care au fost în primăvara trecută și la Viena, oare s'ar fi dus unul străin? Oare un jude care e ales de o comună de om socotit, pentru-ce să-și pună clopotul la grumaz. Oare poate mâța cu clopot să prindă șoareci? Tocmai aceea o pățește și judele subscriindu-se jude în act scris ungurește, ca mâța cu clopotul la grumazi, punând și aceea; ca mai virtos dacă

știu mai marii sei că judele nu numai știe să se subscrie biró, ba chiar știe și vorbi ungurește. De aceea, dle corespondent, și eu îți garandez că și d-ta ca notar când ai fost în oficiu, sau de ești și acum, te-ai scris sau te subscrii (jegyző) și nu notar. Deci dar' de altă-dată cugetă mai bine ce scrii în privința juzilor comunali român. V'ăș aduce mai multe la cunoștință, dar' fiind și acum în serviciu mă opresc cu atâtea, căci mai mult ajutor puteți aștepta dela mine că mă opresc cu atâtea decât că voi vorbi mai departe, fără numai atâtea mai zic că rușine să-i fie la oricare Român care nu va umbla ca să ne dobândim drepturile noastre, și atunci nu cred că-și va ține de fală nici un jude român a se subscrie biró în act scris în limba românească.

Un jude comunal.

Loc deschis.*)

Publicațiune.

În conformitate cu publicațiunea comisiunii economice a comitatului Sibiiu cu data 15 Maiu a. c. nr. 138, közg. biz., în scopul procurării de mașini (unelte) agricole de către tovărășiile agricole și reuniunile agronomice locale de pe teritoriul acestui comitat, drept ajutor pe anul 1893 s'a votat suma de 500 fl. v. a. Tovărășiile și reuniunile de nou înființate, la votarea ajutorului vor avea întâietate.

Cererile pentru ajutor sunt a se înainta la comisiunea economică amintită până la 30 Iunie a. c.

În cerere să se arete:

1. Mașina sau mașinile pentru a căror cumpărare se cere ajutorul.
2. Suma ce se cere.
3. Intreprinderile săvârșite de tovrășiile, respective de reuniunea locală; precum și cele-ce are să le săvârșească.
4. Numărul membrilor.
5. Decisiunea referitoare la înprotocolarea (înregistrarea) comercială a firmei, respective nrul și data aprobării statutelor prin ministru, sau dovedirea, că statutele au fost înaintate la forul competent spre aprobare; la cerere să se alăture un exemplar al statutelor, care mai târziu se va înapoia.

*) Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta redacția nu primește răspunderea.

Tovărășia și reuniunea locală, împărțită cu ajutor, este îndatorată a înainta până la finea lunii Februarie a anului viitor rațiunile anului curent, în care este a se documenta întrebuintarea ajutorului primit.

Statute pentru reuniuni locale, întocmite și tipărite de comisiunea economică în limba germană, acceptate de cele mai multe reuniuni locale și neexceptionate de minister se află de vânzare cu 4 cr. exemplarul în librăria lui W. Krafft din loc.

Aducând acestea la cunoștința celor interesați, ne permitem a recerca frunțașii comunelor noastre a întreprinde tot posibilul pentru înființarea de tovărășii și de reuniuni agricole locale; mai departe a suplica în termenul deschis pentru ajutor la comisiunea economică și despre toate acestea îi rugăm să ne încunoștiințeze și pe noi cu scop de a da mână de ajutor la înființarea de tovărășii și eventual a interveni la votarea ajutorului cerut.

Sibiiu, 18 Maiu 1893.

Comitetul central al »Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiului«.

Eugen Brote,
president.

Victor Tordășianu,
secretar.

CONVOCARE.

Pe baza concludului comitetului central din 28 Aprilie n. 1893 și în conformitate cu §-ul 20 din statute, am onoarea a convoca a

V-a adunare generală ordinară

a »Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiului« la Fofeldea pe 23 Maiu (4 Iunie) a. c., la 11 oare dimineața.

PROGRAM:

1. Presentarea raportului general al comitetului central, a rațiunilor pe anul 1892 și a proiectului de budget pe 1894.
2. Propuneri eventuale din partea membrilor.
3. Discurs despre ținerea vitelor și cultura pomilor.
4. Discurs despre necesitatea și folosul tovrășiilor agricole.
5. Autenticarea protocolului ședinței.

Sibiiu, 23 Maiu n. 1893.

Eugen Brote m. p.,
president.

Al dracului e dracul, dar' zeu mai al dracului e Românul, căci ajungând la necuratul îl luă la trei parale, silindu-l să-i dea banii. Acesta însă neavând de unde, se rugă de Niță să-i mai ierte datoria. Dar' mila Românului încă are margine, căci luând băta cu crucile, mai numără odată tare: una, două, trei, patru, cinci, șese, șapte, și apoi numără de șapte-ori băta pe spatule satanii, dar' așa de tare, încât băta cea tare de lemn de sânger se rupse în trei bucăți. Apoi lăsându-l pe deavol să hăurească, porni cu bucata de băț ce îi mai rămăsese în mână (pe care se mai cunoaștea încă o cruce) și nici nu va mai voi să dea față cu dracul.

Dar' cu atât mai mult dracul nu mai voi să de atunci să dea față cu Românul decât noaptea pela 12 când e întunec besnă; dar' și atunci dacă voiți să scăpați de el faceți numai semnul crucii.

Auzită dela D. Nălbitor.

S. Pușcartu,
student.

Românul ca proroc și Țiganul ca învietor.

Un Țigan odată, mânat de un gând bun diavolesc să se sue într-o salcă cu toporul pe mână, și de unde nu-mi începe a tăia tocmai cloamba pe care se așezase. Un Român care din întâmplare trecea pe acolo, îi strigă: »Măi Țigane, ce tai cloamba pe care șezi, ai grije că pici jos dracului și apoi mori«; dar' Țiganul tăind mai departe, îi răspunde: »Taci, Românică, că doară nu ești tu proroc să știi ce se va întâmpla cu mine«. Dar' deabia s'a dus Românul vre-o zece pași și cloamba a și început să pocnească; ear' Țiganul »buf« s'a trezit în mijlocul drumului. »Ei, săracul de mine« — zise Țiganul înghețat — »n'am ascultat de glasul prorocului și acum mai am să și mor«, și cu aceea cât e de mare se întinde în mijlocul drumului.

Un căruțaș care ducea pe un domn în orașul învecinat află Țiganul în drum, îi strigă deci să se păzească din drum, căci de nu apoi

trece peste el; dar' Țiganul îi răspunde răsrit: »Să nu vorbească cu morți«. Din vorbele aceste înțelegând căruțașul, că te miri cu ce fel de scâlciat va fi având de lucru, sare cu biciul în mână și de unde nu începe a 'mi-l cârpi pe Țigan; dar' și Țiganul, sprinten cum este când îl arde la degete, s'are oblu în sus ca mușcat de șerpe. »Vai« — zice căruțaș — »măncă-ți-aș sufletul, da ce învie-toare faină ai, nu 'mi-ai vinde-o mie?« — »Pentru plată bună, de ce nu?« Și cu aceea ușor au încheiat tîrgul, fiindcă nici averea Țiganului nu va fi fost prea mare, în capul căreia a câștigat apoi învie-toarea. Auzind apoi Țiganul, că la un domn a murit un copil, s'a dus cu biciul în mână, unde s'a prins că el îl învie, pentru un prânz bun. După-ce însă Țiganul s'a chichit cu biciul de mort, domnul atâtea s'a întăritat asupra Țiganului, încât Țiganul amărit de bufnetele fără milă ale domnului, din fereastră a făcut ușe și așa s'a dus de nici șteamătă n'a rămas de el.

Eugen T.

Primum următoarele :

Onorate Dle Redactor!

I. Vă rog să binevoiți a-mi răspunde în prețuita »Foaia Poporului«, că fi-i-ar permis preotului a veni în Dumineci și sărbători la sf. biserică cu tutunul în revereandă și după săvârșirea sfintei liturgii, în ușa bisericii să-și aprindă țigăreța și așa merge fumând pe stradă către casă.

II. Vă rog aici a-mi răspunde și aceea că preotului este-i permis nu numai în alte zile de săptămână să șază tot la casa comunală, ci și Dumineca după-ce săvârșește utrenia tot la casa comunală, deși clopotele sună în turnul bisericii pentru a doua slujbă preotul însă nu are voie a se despărți de cei dela comună până nu-l înfruntă poporul.

Folya, 30 Aprilie 1893.

Cu toată stima
Simeon Popovici.

Răspunsul nostru este: Nici una nici alta dintre cele sus arătate nu sînt cuviincioase. Preotul care face astfel, numai de ocară e vrednic!

Mulțumită publică.

Comitetul parochial din Zam își exprimă publice cea mai profundă mulțumită președintelui seu, dlui Floria Budiu, care condus de cele mai nobile sentimente creștinești a dăruit sfintei biserici, pe seama episcopiei, o masă cu două strane în preț de 16 fl. v. a. și o altă masă pentru școală în preț de 12 fl. v. a.

Pe lângă acestea fericitul donator în calitate de președinte al comitetului cu o rară abogațiune lucră pentru promovarea intereselor sublime bisericesti și școlare pe terenul progresului.

Zam, 2/14 Februarie 1893.

În numele comitetului parochial gr.-or.
Nicolau Russu,
învătător și notar al comitetului,

Adunări de protestare.

Despre adunarea de protestare din Șiria, com. Aradului, »Tribuna« a primit următoarea telegramă :

Șiria, 22 Maiu n. Ieri s'a ținut adunarea poporală românească, la care au participat două mii de oameni. Însuflețirea a fost la culme. S'a protestat unanim contra programului politic bisericesc și a proiectului pentru libertatea religioasă.

CRONICĂ.

3/15 Maiu în Șoimuși. Zilele care reamintesc fapte mari sînt adevărate zile de sărbătoare. O zi de sărbătoare națională a fost și ziua de 3/15 Maiu pentru comuna Șoimuși. Această zi memorabilă m'ia dat și mie ocaziune să fiu invitat la masa ospitală a părintelui Baciului unde se aflau mai mulți fruntași plugari din comună; ei vorbeau între sine despre însemnătatea zilei de 3/15 Maiu precum și despre arangierea unui maial pe ziua de Ispas.

Pe când se întemplau acestea sosesc pe neștiute 3 lăutari în frunte cu un Românaș voinic care ținea în mîna dreaptă numărul cel mai proaspăt din »Foaia Poporului«. În o filigorie ce se afla în fața locuinței părintelui Baciului: la semnul dat din partea Românașului nostru; muzica începe a întona cântecul național »Deșteaptă-te Române«. Numai atîta a mai lipsit ca entuziasmul să fie la culme și casa toată răsuna de aplauze și de strigăte de săt trăească? Am rămas uimit când am auzit apoi pe un plugar român accentuând în un toast cam următoarele cuvinte: Ziua de astăzi ziua libertății pe care toți Românii o sărbătorim cu o inimă și cu un gând, căci este sărbătoare sfântă și națională! Mă bucur din suflet pentru aceasta, dar' mă turbur cu gândul când îmi aduc aminte că acela al cărui chip atîrnă pe pereții locuințelor noastre mai tot la a 3 casă, acela pe care noi cu atîta dor și sete am dori ca să serbeze împreună cu noi această zi măreață, acela căruia tot Românul i-se închină ca unui apostol național, acela, zic, trebuie ca în ziua de astăzi în loc ca să fie liber, să geamă, să robească și să se jertfească pe sine, pentru scumpa sa națiune în temnița din Seghedin« Finind apoi cu cuvintele »să trăiască Vasile Lucaciu!« S'a mai toastat apoi pentru plugarii români din Șoimuși etc.

Maialul Șoimușenilor. Precum în toți anii așa și în anul acesta în ziua Înălțării Domnului s'a ținut maialul Șoimușenilor, la care a participat mulțime de popor și din satele vecine, și a fost o petrecere poporală pe cât se poate de animată. Maialul s'a ținut în păduricea bisericii din apropierea satului, unde tinerimea satului însoțită de muzică a eșit cu steaguri în ordine foarte frumoasă. Petrecerea a decurs bine, la masă s'a ținut toasturi, s'au cântat cântări naționale, așa încât pe toți cei de pe alte sate veniți i-a pus în mai-rare această petrecere frumoasă curat poporală. Una aș avé de observat și anume cu privire la portul țeranilor și țerancelor noastre ceva e prea mare lucru și ici coala prin portul cel frumos românesc se vede și câte o trăsătură străină ce ar fi de dorit ca să se părăsească, dar' despre aceasta voi scrie de altă-dată, acum constat numai atîta că maialul a decurs bine.

Un oaspe.

Petreceri. Tinerimea română greco-orientală din C o j o e n a, sub conducerea dirigentului Ioan Luca, învățător, invită la petrecerea poporală împreună cu cântări și teatru ce o va arangia Luni în 17/29 Maiu a. c. în sala școlii gr.-or. din loc. Venitul curat este destinat pentru biblioteca poporală. Suprasolviri și oferte marinimoase se primesc cu mulțumită și se cuitază publice. Începutul la 6 oare seara. Prețul de intrare: 30 cr. de persoană și 60 cr. de familie de 2 membri. Cu viftuale se prevede fiecare, ear' de beutură se îngrijește hotelierul. Programa: 1. »Deșteaptă-te Române«, cor. 2. »Sentinela română«, poezie de V. Alexandri, declamată de Nicolae Rațiu. 3. »Sub această neagră stîncă«, cor. de G. Dima. 4. »Sila«, poezie de C. Boliac declamată de Susana Suci. 5. »Din depărtare«, serenadă de Marschner, cor. 6. »Mărirea strămoșilor«, declam. de G. Radu. 7. »Uite mamă«, cor de G. Dima. 8. »Marșul Ligei«, solo de Vasile Moldovan. »Cinel-Cinel«, comedie într'un act. Persoanele: Pitarul (Sandu), dl Negru Radu. Smărăndița, d-șoara Victoria Nemeș. Tincuța, d-șoara Anisia Mol-

dovan. Florica, d-șoara Maria P. Chira. Graur, dl A. Negru Radu. În pauză se vor juca »Călușerul« și »Bătuta«. *Comitetul arangiator.*

— Din Satul-nou primim o invitare la balul și concertul ce se va arangia Duminecă, în ziua de Rusalii, cu privilegiul sfințirii bisericii greco-orientale române de acolo. Programul concertului e următorul: »Eată ziua triumfală«, de W. Hummel, executată de corul bărbătesc. »Capela«, de Kreuzer, executată de corul bărbătesc. »Visul«, cântat solo de dl Procopie Roșculeț, acompaniat pe flaut de dl Costache Țarină și de orchestră. »Din depărtare«, de J. Vorobchievici, executată de corul bărbătesc. »Hai în horă«, de G. Dima, executată de corul bărbătesc. »Al vînătorului bun rămas«, de Mendelsohn, executată de corul bărbătesc. Începutul concertului la 8 oare seara. Prețul de intrare la concert și bal 1 fl de persoană.

Examene. Examenul dela școala română gr.-cat din Ocnișoara (comit. Albei-inferioare) s'a ținut în 14 Maiu, atîta cu elevii și elevele dela 6—12 ani, cât și cu cei dela 12—15 ani, în număr de 40, toți îmbrăcați sărbătorește. De față era onor. domn Ioan Brânzeu, preot gr.-cat. din Ciuguzel ca comisar, și onor. domn Ieronim Munteanu, preot gr.-cat. din loc. Am mai văzut pe dl Gerasim Mărgineanu, învățător în Odverem, Silvestru Horvat, învățător în Ciuguzel împreună cu Alimpiu Calin, proprietar. Dintre doamne am văzut pe d-na Victoria Petric și d-șoarele Matilda Petric din loc și Veturia Mihălițianu din Odverem, apoi un public foarte numeros, dintre mireni bărbați și femei. Școala era decorată frumos cu melin și frunze de pădure! Pe masă înaintea comisariatului se aflau protocoalele de școală și scrisorile micuților hăieți, care erau foarte frumoase. Cine a luat parte la acest examen s'a putut convinge, că de ce folos e școala pentru poporul plugar și că ce poate face un învățător conștii de chemarea sa. Examenul a decurs astfel la 10 oare a. m. După intrarea în școală înainte de începerea examenului s'a cântat Împérate-ceresc și s'a zis rugăciunea Domnului. După aceasta onor. domn I. Brânzeu prin o vorbire potrivită declară examenul de deschis, ear' mult zelosul domn învățător Petru Suci începe acum examinarea după programă din toate obiectele prescrise primind răspunsuri care de care mai precise și foarte bune din partea elevilor și elevelor. În decursul examenului s'a declamat mai multe poezii de către elevi și eleve care toate au fost ascultate cu cea mai mare plăcere de public. La finea examenului s'a cântat mai multe poezii naționale care deasemenea au fos ascultate de public cu cea mai mare plăcere, mîngăierea și îndestulirea a ascultătorilor și a părinților făcînd onoare zelosului și neobositului învățător Petru Suci. După aceea onor. domn I. Brânzeu prin o vorbire mulțumește pruncilor pentru răspunsurile cel bune și precise și zelosului învățător, care numai de un an a absolvat cursul preparandial și-i dorește succes tot așa de strălucit și de aici înainte pe calea apucată. Laudă și recunoștință datorim zelosului învățător care n'a cruțat nici timp, nici osteneală când a fost vorba de progresul școlii și al poporului pe această cale. Rog pe Dumnezeu ca astfel de învățători să dea poporului român cât de mulți, căci atunci scopul e ajuns. Ocnișoara, 17 Maiu 1893.

Luca Alecușanu, ascultător.

ECONOMUL

redactat de D. COMȘA.

Banii cei noi.

De un lung șir de ani încoace, banii nostri au ajuns într-o stare care înfrigește în chip păgubitor asupra mersului și dezvoltării economice. Eată ce a îndemnat pe ministrul nostru de finanțe să schimbe felul de bani de până acum.

Se știe că banii sânt mijlocul de care ne servim întru a măsura valoarea (prețul) lucrurilor. După-cum s'a arătat în nrii trecuți ai „Foi Poporului“, metalele prețioase, aurul și argintul, întrunesc însușiri decum nu s'ar pute mai minunate. Una din aceste însușiri este, că aurul și argintul au o valoare aproape statornică, că se pot transporta și păstra cu deosebită înlesnire și în nesfirșit și că alcătuesc o marfă căutată și bucuros primită pe întreagă suprafața pământului. Din aceste metale stăpânirile au bătut și bat monede, adecă bani sunători, chezașuind că fiecare bucată cuprinde întocmai cătățimea cuvenită de aur sau de argint. Dacă legea cere, ca plățile să se facă în bani de aur, atunci se zice că avem „valută de aur“. Dar' bine înțeles, numai până aci merge puterea stăpânirii, nu mai departe. În adevăr, nu stă în puterea stăpânirii să schimbe valoarea banilor, acestia fiind și ei o marfă ca toate mărfurile.

Statul nostru a introdus valuta de argint în anul 1857, așadar' pe când argintul avea un preț mult mai urcat ca astăzi. Tot pe atunci, „banca austriacă națională“, astăzi „banca austro-ungară“, în scopul de a înlesni circulațiunea, adecă trecerea banilor din mână în mână, a primit imputernicirea să dea în locul monedelor de argint ce le avea în visteria sa bani de hârtie de câte 10, 100 și 1000 fl. pe lângă îndatorirea de a plăti în schimbul acestor hârtii monede de argint ori-și-cui ar fi cerut. Va să zică, hârtiile amintite, numite și „hârtii de bancă“ sau „bancnote“ erau pe atunci un fel de obligații (zapisuri) despre tot atâția bani în monedă sunătoare. Acest lucru însă nu ținu decăt până la răsboaiele din 1859 și 1866, când stăpânirii îi trebuia monedă sunătoare pentru a-și plăti datoriile în străinătate. A plâsmuit deci pentru cetățenii sei bani de hârtie de câte 1, 5 și 50 fl. și 'i-a silit să-și primească în locul banilor de argint. Banca amintită a plâsmuit și ea bancnote fără să fie nevoită a le răscumpăra în argint. Astfel s'a introdus cursul forțat (silnic) al banilor de hârtie. Ori-și-cine va înțelege, că o asemenea stare de lucruri nu putea dăinui lungă vreme fără a jigni mersul economic. Căci banii nostri de hârtie sânt bani inchipuiți, și numai încrederea de care se bucură statul le asigură puterea de circulațiune. Hotărît că

prețul lor ar merge scăzând în grabă cât ce s'ar ivi un răsboiu sau alte nenorociri mari. Drept pildă de tristă aducere aminte poate servi răsboiul din 1866, când florinul nostru de hârtie nu prețuia decăt 65 cr.

În marginile legii de mai nainte nu ar pute ave loc nici chiar reînțoarcerea la moneda de argint, fiindcă de pe la anul 1873 încoace prețul argintului a fost și a rămas foarte schimbăcios, ieftinindu-se treptat. Odinioară stăpânirea era în stare să bată din 1 funt vamal (= $\frac{1}{2}$ chlgr.) 45 bucăți de câte 1 fl., ear' astăzi nu ar pute bate decăt abia 35 fl. Destul că argintul cuprins în moneda de 1 fl. nu prețuește astăzi mai mult de vre-o 77 cr. Urmarea firească este, că banii nostri s'au înrăit treptat față cu cei străini, așa că lucrurile aduse la noi din țeri străine trebuie plătite mult mai scumpe decum s'ar cuveni. O altă urmare este, că economii și neguțătorii nostri sânt nevoiți a urca și ei prețul obiectelor, pe care le vând în străinătate sau le cumpără din străinătate. Scumpirea obiectelor de cumpărat este apăsătoare mai ales pentru care trăesc din lefuri.

În anii mai din urmă, reamintim, prețul argintului a mers scăzând cu repejune. Dimpotrivă prețul aurului a rămas mult-puțin statornic și în mai multe țeri s'a introdus aurul ca mijloc legiuit de plată. Statul nostru a ținut și el seamă de aceste împrejurări și în cele din urmă s'a hotărît a înlocui valuta austriacă, așadar' banii de argint, prin valuta sau banii de aur.

Prin legea dela 2 August 1892, valuta austriacă de până aici se va înlocui prin valuta de aur. Drept măsură de căpetenie („unitate“) servește „coroana“ (ung. korona, nemț. Krone), care prețuește întocmai $\frac{1}{2}$ (o jumătate) de florin. Coroana cuprinde 100 *bani* (ung. filér, nemț. Heller); 1 ban face întocmai $\frac{1}{2}$ crucer. Monedele de o valoare mai însemnată se vor bate din aur. În locul aramii, din care se băteau mai nainte bucățile de câte 4, de 1 cr. și $\frac{1}{2}$ cr., se vor întrebuița două metale puțin obișnuite, anume nikelul și bronzul. Nikelul seamănă cu argintul, de care se deosebește între altele prin o față mult mai lucie. Bronzul are o față încâtva gălbinie, în deosebire de aramă.

Deosebim deci patru feluri de bani noi, de aur, de argint, nikel și de bronz.

Din *aur* se vor bate bucăți (piese) de câte:

20 coroane = 10 florini și de
10 coroane = 5 florini.

Din *argint* se vor bate numai piese de câte

1 coroană = $\frac{1}{2}$ florin = 50 cruceri.
Din *nikel* se vor bate piese de câte:

20 bani = 10 cruceri și de
10 bani = 5 cruceri.

Din *bronz* se vor bate bucăți de câte:

2 bani = 1 crucer

1 ban = $\frac{1}{2}$ crucer.

Pe scurt, *banii cei noi prețuesc întocmai jumătate atâția bani vechi*. Socoalea va fi deci foarte ușoară și îndemnată. Cu începere din ziua când va intra noua monedă în circulație și stăpânirea va începe să facă plătirile în numerar, toate prețurile socotite în florini vor face *întocmai încă odată* atâtea coroane. Cine d. p. ar fi datorind 12 fl., va ave să plătească întocmai 24 coroane, ear' cine ar fi vândut d. p. un hectolitr de grâu cu 5 fl. 80 cr. va ave să primească încă odată atâtea coroane, așadar' 11 coroane și 60 bani.

Trecerea dela moneda de mai nainte la moneda cea nouă, lucru firec, va urma încetul cu încetul și încă mult timp vor umbla florinii și crucerii alătura cu coroanele și banii. Într'aceea stăpânirea va strînge monedele vechi. Începutul s'a făcut și se va face prin stringerea monedelor de câte 25 cr. și 1 fl. În schimbul unei bancnote de 10 fl. statul ne va da la timpul seu 1 bucată de 20 coroane în aur sau ceea-ce e tot una, 20 bucăți de câte 1 coroană în argint. De altcum fiecine e volnic a nu primi drept plată mai mult de 50 coroane în argint (= 25 fl.) nici mai mult de 10 coroane în nikel sau mai mult de 1 coroană în bronz.

Banii mărunți de până acum, așadar, piesele de câte 20, 10, 4, 1 și $\frac{1}{2}$ cr. vor eși din întrebuițare în timp nu tocmai lung. După-cum se știe, piesele de câte 25 cr. au și eșit.

Datorința cărturarilor nostri este să lumineze poporul în ale banilor noi și să poarte grije, nu cumva oamenii mai puțin îndemnatici să cadă în cursa amăgitorilor. Îndeosebi trebuie ferit poporul de a primi în schimbul d. p. a 10 fl. mai puțin de 20 coroane sau doară numai 10 coroane, prețul acestora fiind întocmai jumătate din prețul florinilor. De asemenea trebuie ferit a plăti d. p. în loc de 10 coroane mai mult de 5 fl.

Pentru a pute răscumpăra toți banii de hârtie aflători în circulație, — peste 300 milioane florini. — statul nostru are trebuință de aur foarte mult. Va plâsmui deci un fel de obligații cu dobândă de 4 la sută, pe care le va pune în vânzare întru de a strînge aurul trebuitor la baterea monedei celei noue. Banca austro-ungară deasemenea va răscumpăra la timpul seu bancnotele sale de câte 10, 100 și 1000 fl.

Este de prevăzut, că mai târziu se vor plâsmui și bani noi de hârtie, care însă, așa se zice, nu vor mai ave „curs forțat“, ci se vor pute schimba în coroane de aur tocmai pe tocmai așa, că d. p. pentru o hârtie, pe care ar sta scris 10 coroane, vom primi tot atâtea coroane în monedă de aur.

E. Borcea.

Întrunirea agricolă din Lanocrăm.

(Dare de seamă pentru „Foia Poporului“.)

Sibiin, ziua Înălțării Domnului.

Domnule Redactor!

După-cum s'au fost vestit cetitorii foii noastre, „Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiului“ a ținut Duminecă la 7 Maiu n. o întrunire agricolă în comuna Lanocrăm. Crezând că cetitorii nostri vor trage vr'un folos oare-care din cele săvârșite la această întrunire, mă rog să-mi dați voe a publica următoarele:

Întrunirea din Lanocrăm, ținută sub conducerea dlui vice-president al Reuniunii Ioan de Preda, s'a deschis după încheierea slujbei d-zeești, cam pe la 11 oare a. m. și a ținut până după 3 oare d. a. Aici a vorbit dl vice-president despre cultura viilor, arătând în ce climă și în ce loc se face vița, cum se pregătește pământul, cum se plantează, apoi a vorbit despre prăsirea viței prin simburi, surcei, din ochiuri și din butași. Ni-a vorbit despre nobilitarea (altoirea) viței, despre vița americană care, fiind mai puternică, nu poate fi nimicită de filoxeră, despre „ablachtare“ (îmbinarea viței), despre frântul 1-iu, 2 și 3 (plivitul), despre subțiori, despre îngropatul viței, care se se facă cât mai târziu, ca lemnul să aibă vreme să se coacă; despre boalele viței și îndeosebi despre *filoxera* și *peronospora viticola* (un fel de burete) și vindecarea lor. Ca leac potrivit ni-a recomandat folosirea „leșiei bordoleze“ și altele.

După dl vice-president avea să vorbească profesorul dela seminarul de aici, dl Demetriu Comșa, despre *finerea vitelor* și despre cultura *fenafelor*, dar' d-sa mai înainte de-a face aceasta, ni-a vorbit despre viierit din cunoștințele ce 'și-le-a câștigat lucrând la viia sa, în care abia are 7—8 vițe, fiindcă, după-cum ne spuse, „d-lui nu-i din țeara vinului, ci din a porumbelelor“. Dl Comșa ne povestî, că cea mai mare greșeală a viierilor este, că la prăsirea viței folosesc butași, care nu sînt de recomandat, deoarece-ce ai să aștepți prea mult până să se facă struguri; căci vița-mată, avînd a se hrăni pe sine și totodată butașii, slăbește și dă roade puține; de asemenea este în contra prăsiirii prin simburi și recomandă prăsirea din *sade* (capete) și zice să fim cu deosebită băgare de seamă la pregătirea sadelor, arătând din ce și cum să se croască, unde și cum ar trebui sădite și la ce îngrijiri să se supună. Vițele crescute, zice d-sa, trebuie tăiate până aproape de pământ până în 3—4 rinduri, primăvara, ca astfel rădăcinile să poată crește și să se poată desvolta puternic. Cercurile ar trebui făcute cât mai aproape de pământ, unde roadele se desvoltă mai bine. Cel mult două cercuri sînt de ajuns. Se face greșeală și cu aceea, că viierii cultivă

prea multe soiuri de viță, în loc de unul și bun, mult două.

Trecînd apoi la „*finerea vitelor*“, dl Comșa laudă pe Lanocrămani, care au apucat înainte pe calea propășirii. Pe ei îi întâlnești cu vite frumoase la tîrgul de prăsilă din Sibiin, la expoziția de vite din Pianul-român, în hotarul lor vezi crescînd trifoiul, napii, apoi verzele lor (curechiul) sînt vestite în tot ținutul și se vînd până în tîrgurile din orașe îndepărtate. Dacă cu toate acestea află să le bage vr'o vină și harnicilor Lanocrămani, aceasta trebuie să o facă în ceea-ce privește ținerea de vite albe și corcite (incruciate) și numai de puține vite de „Pinzgau“, atît de spornice, căci o junincă de 2 ani fată, dă lapte din greu, apoi prețul de tot ridicat al astorfel de vite, nu poate decît să ne îndemne să ținem și astfel de vite. Încît pentru nutrețuri recomandă cu căldură cultivarea în măsură mai mare a trifoiului, a luțernei și a napilor de nutreț. Spune celor de față cum să se pregătească locul, în care se seamănă aceste plante de nutreț, cum să se samene și altele.

La această vorbire a dlui Comșa au luat parte mai mulți țerani, dintre care scot la iveală pe fostul primar (jude) Nicolae Henegariu, care a întreat pe dl Comșa despre mai multe lucruri, ce se țin de viierit și de cultura pământului, și care deasemenea a dat răspunsuri nimerite la întrebările puse de dl Comșa.

Înainte de a încheia darea mea de seamă, dămi voe, dle redactor, să-ți spun, că întrunirea din Lanocrăm s'a ținut în frumoasa școală românească, care a fost îndesuită de țerani din Lanocrăm, de fruntași din Sebeșul-săsesc și din Pianul-român și din cel de jos. După încheierea întrunirii, am fost poftiți cu toții, ca de obicei, la masa dată în cinstea zilei de membrii *tovărășiei agricole din Lanocrăm*, a cărei căpetenie este zelosul paroch Isidor Blaga. La masă, unde s'au ridicat mai multe păhare pentru reuniune, pentru presidentul reuniunii Eugen Brote, pe care mulți doriau să-l vadă, pentru dl Comșa, pentru „opinca română“ și pentru alții, am avut plăcerea a auzi mai multe cântece cîntate sub conducerea parochului I. Blaga de un cor de peste 30 membri (băieți, băiete până la 16 ani și feciori). Cîntatu-ni-au acestia foarte frumos mai multe cîntări bisericesti, — de care cîntaseră și la sfînta liturgie în biserică, — dar' mai ales frumoasa cîntare „Of, of, of! Hai în horă de-a juca, că eu inima 'ți-oi da“. Vrednici de laudă sînt toți coriștii, care s'au grupat în jurul bravului lor preot, dar' mai ales vrednic de laudă este părintele Blaga, care învățînd coriștii să cînte, înălță Duminecă de Duminecă și sărbătoare de sărbătoare inimile credincioșilor Lanocrămani, ba precum am auzit, d-sa cu acest cor a cîntat și la biserică din comune și

va merge pare 'mi-se și în Pianuri. Dl Comșa, omul, care din popor a eșit și pentru popor trăește, n'a întreat să ridice un păhar în cinstea părintelui Blaga și a harnicilor coriști, apoi a adunat dela toți conmesenii o sumă de peste 13 fl. pentru un fond pe seama noului cor.

Onoare preoților și economilor din Lanocrăm!

Expoziția de vite de prăsilă în Sibiin.

Cu privilegiul expoziției de vite de prăsilă, împreună cu premii (daruri), ce s'a ținut aici la 19 Aprilie st. v. și care a fost foarte bine cercetată, au dobândit premii și diplome de laudă: Pentru *tauri de Pinzgau*: Alexandru Lebu din Sibiin 20 fl., Cristian Thomas din Sibiin 15 fl., Carol Ferenczi din Sibiin 10 fl., Martin Bonfert din Sibiin 10 fl., Dumitru Opriș din Șura-mare 10 fl., Simon Müller din Șura-mare 5 fl., Mathias Hoprich din Cristian 5 fl. Diplome de laudă au primit: Alexandru Lebu din Sibiin, Maniu Rotariu din Șura-mare, Petru Piankowsky din Sibiin, Ioan Tiess din Chirpăr, Simon Acker din Mercuria, Carol Ferenczi din Sibiin. Pentru *taurenci de Pinzgau*: Economia de instrucție din Sibiin 10 fl., Iosif Schobel din Sibiin 10 fl., Mihail Fleisher din Cîsnădie 5 fl., Dumitru Ciupa din Șura-mare 5 fl. Pentru *vaci de Pinzgau*: Enrich Wittstock din Cîsnădie 15 fl., Petru Fleischer din Cîsnădie 10 fl., Cristian Thomas din Sibiin 10 fl., Iosif Schobel din Sibiin 5 florini, Carol May din Cașolț 5 fl. Diplome de laudă au primit: Mihail Tuss din Șura-mare, Mihail Helch din Cristian, Petru Piankowsky din Sibiin, Carol Cabdebo din Mercuria, Ilie Stanciu din Sibiin, Nicolau I. Imberuș din Sibiin, Iuliu Bacso din Sibiin, Petru Toader din Sibiin, Andreiu Gabor din Sibiin, Sabiu Barciuanu din Rășinari, Ilie Popadan din Sibiin, Stefan Rill din Suramică. Pentru junince Pinzgau: Iosif Beer jun. din Turnișor 10 fl., Mihail Helch din Cristian 10 fl., Economia de instrucție din Sibiin 5 fl., Petru Thal din Roșia 5 fl., Vasile Turcu din Șura-mare 5 fl., George Avrijan din Sibiin 5 fl. Diplome de laudă au primit: Iosif Schobel din Sibiin, Andreiu Petkovsky din Sibiin, Ioan Mohan din Sibiin, Carol Obermaier din Sibiin. Pentru vaci (corciuri, incrușeri): Nicolae Morariu din Sibiin 10 fl., George Modjesch din Brad 5 fl., Nicolae Tîrnovean din Sibiin 5 fl., Nicolae Beșta din Sibiin 5 fl. Pentru junince: Iosif Engelreiter din Turnișor 5 fl., Iosif Drotleff din Sibiin 5 fl., Enric Wittstock din Cîsnădie 5 fl. Pentru Tauri de rasa ardeleană: Mihail Knall din Roșia 20 fl., Valentin Reger din Roșia 10 fl., George Moltran din Bungard 5 fl., Ioan Blocher din Roșia 5 fl., Iosif Reisenauer din Turnișor 5 fl. Pentru bivoli: Mihail Kreider din Șelimbăr 10 fl.,

Ana Dan din Brad, 5 fl. Pentru bivolițe: Mihail Tuss din Șura-mare 10 fl.

Va să zică, din cei 59 premiați au dobândit premii și diplome de laudă abia 17 Români, așadar' neasemănat mai puțini decum s'ar cuveni, judecând după numărul covârșitor al Românilor din comitatul Sibiului. Dovadă pipăită, că Români au rămas departe înapoia Sașilor și în ale economiei de vite și că chiar și aceia care au vite bune de soiul îndatinat nu le trimit la târgul de prăsilă, fie din nepăsare sau fiindcă nu se încumetă, fie din alte pricini. Ca mângâiere ne poate servi, că taurul dlui A. Lebu a fost mai presus de toți ceilalți tauri expuși, cucerind astfel cel dintâiu premiu. Acest taur s'a vândut, așa auzim, cu prețul însemnat de 350 fl. Vacile de soiul Pinzgau s'au vândut cu câte 200—260, ear' o vițea de abia de 6 săptămâni cu nu mai puțin de 150 fl. Vrednic de amintire este faptul, că țeranii sași din comunele vecine au expus multisoare vite de soiul Pinzgau și că precum în anii trecuți așa și de astădată târgul de prăsilă a fost cu mult prea sărac în vite de soiul ardelenesc îndatinat, așa că premiile cuvenite acestui soi au trebuit să rămână în mare parte neîmpărțite. Foarte de dorit ar fi ca să se deștepte și țeranii noștri din amorțeala lor și să se apuce de lucru, parte cumpărând și ei vite de soiul Pinzgau atât de minunate, parte supunând la o mai bună îngrijire vitele îndatinate.

Leacuri casnice.

Un doctor vestit, cu numele Nussbaum, a ținut o vorbire asupra leacurilor casnice ce ar fi să se aplice în pripă la cei răniți cum și la cei care pățimesc de alte boale. Această vorbire cuprinde câteva povețe vrednice de a fi împărțite cetitorilor noștri.

Leacurile de casă, îndatinate în familie și moștenite dela moși-strămoși, mai toate își au obârșia de când cu răsboaielile lui Napoleon Bonaparte.

Cel mai potrivit leac pentru ranele proaspete nu se cumpără din farmacie (apotecă, potică), fiindcă îl avem în casă la îndemână. Odichna, poziția ridicată, răceala măestrită, apăsarea și trasul (frământatul, masagiul), — eată lucruri pe cât de eftine și îndemânatic, pe atât de minunate. Prin ținerea în sus a brațului sau piciorului rănit, cum și prin odichnă și răceală, durerile și chiar junghiurile cele mai crâncene se alină foarte mult. Cercați odată și țineți o mână ridicată și alta plecată în jos: aceasta se umflă și se învinețește, ear' cea ridicată se înalbește și se subțiază. „În războiul din 1870—71“, zice Nussbaum, „duceam mare lipsă de apă și de ghiață, fiindcă în Franția de mează-zi nu prea este apă rece și de obicei se bea apă de ploaie adunată în cisterne (gropi largi). Mâna

greă rănită a unui ostaș se înroșise, se umflase și dela o vreme se înegrise; ne temeam, că o să deie în cangrenă (tăciune) și nu aveam apă nici ghiață. Am spânzurat deci mâna în sus și după 3 ciasuri negreala se făcu nevăzută; după 12 ciasuri mâna vână se înroșise și după alte 12 ciasuri era scăpată de primejdie“.

Apa rece și ghiața alină durerile și îmblojelile (compresele) reci potolesc aprinderile (inflamațiile). Răceala datorită ghieții întârzie și adese împedecă trecerea în putrezire a părților bolnave. Când curge sânge mult din o rană, aceasta se îmblojește într'o cârpă răcită prin ghiață sau apă rece; urmarea este că vinele se îngustează și astfel scurgerea încetează dela o vreme. Potrivite sunt îmblojelile reci și când avem de a face cu aprinderi (inflamații).

Avem dar' în casă un leac destul de potrivit împotriva durerilor și scurgerii de sânge, împotriva trecerii în putrezire și aprinderilor, și acest leac este apa rece atât de ieftină și răspândită la noi.

Păstrarea nutrețului.

Nu este tocmai departe timpul, când economii noștri se vor apuca de cosit și de strins nutrețul. Despre când ar trebui să se porceadă la cositul ierburilor vom vorbi în unul din numerii viitori. Acum odată vom îndrepta privirea asupra păstrării fânului și altor asemenea nutrețuri. Țeranii noștri îndatinează a păstra bucatele în șuri, șoproane (șopuri) sau aiurea la adăpost, ear' nutrețurile ca mai puțin prețioase în clăi și girezi. Întocmirea acestor clăi presupune multă trudă și dibăcie și după-cum se știe, nutrețul așezat la fundul și pe virful clăilor adese trece în putrezire așa că trebuie aruncat pe gunoi. Și de câte-ori vitele și galițele nu dau năvală asupra clăilor, murdărind, risipind, călcând în picioare nutreț une-ori din greu! Destul că păstrarea în clăi este împreunată cu pagubă și multe alte scaderi. Cine are destule clădiri, unde se poată adăposti bucatele și nutrețurile, cu atât mai bine. Mulțimea covârșitoare însă, care nu are unde, și-ar pute ajuta cu câte un șopron foarte ieftin și îndemânatic, alcătuit din numai patru stâlpi și un coperiș. Stâlpii să fie obli, ciopliți în câte 4 muchi (dungi) și cât mai lungi. Drept stâlpi pot servi bârnelor îndatinate, care se înțepenesc în pământ la depărtare de 3 $\frac{1}{2}$ —4 metri. Coperișul se întocmește din șindile (șise), paie sau trestie. Lucru de căpetenie este să fie coperișul cât mai ușor și proptit între stâlpi, prin câte un țeruș (cuiu), așa încât să se poată ridica și slobozi după-cum cere trebuința. Aria șopronului se înzestreață cu un simplu grătar de lemn, care să împedecă jilăvirea nutrețului. Partea din jos a șopronului se împrejmuțește cu un gard sau cu scân-

duri, drept scut împotriva vitelor și altor neajunsuri. Aceste șoproane intrunesc aproape toate cerințele dorite. Pe lângă că sunt aievea foarte ieftine și pot fi clădite în pripă, ele adăpostesc nutrețul cu desăvârșire împotriva umezelei. Între cei patru stâlpi nutrețul poate fi așezat cu o deosebită înlesnire. Cerând trebuința, nutrețul se poate lua pe rind și cățătimi ori-cât de mici, fiindcă coperișul nu îngăduie apei de ploaie intrare.

Svântarea armarelor.

Nu arare-ori se întemplă, că armarele și dulapurile (scrinele, castănele) de păstrat brânză, carne ș. c. l. sunt umezoase pe din lăuntru. Bucatele ce se pun în asemenea armare se strică și capătă un miros neplăcut; lăsate fiind mai mult timp în lăuntru. Eată un mijloc nimerit și ieftin de a preintimpina acest rău: Se așează pe polițele armarului 2—3 sticle destupate cu vitriol (acid sulfuric), care absoarbe umezeala din greu.

Varza ca leac.

Un medic vestit a zis: „Dacă voiți să aveți bolnavi mulți, atunci opriți pe oameni de a mânca varză (curechiu)“. Din aceasta urmează, că varza e un leac foarte bun. Foaiile de varză pusă pe rane, alină durerea. Zama (moarea) de varză e bună și la durerile de urechi. Muiem o cârpă în zamă de varză și o punem, când ne culcăm, pe ureche. Dimineața facem tot asemenea.

Zama de varză e bună și pentru mușcături de insecte (gândaci, jivini) veninoase. Fiartă sau crudă cu ulei (uleu, oloiu), varza regulează mistuirea și curăță rinza (stomacul). Gustată înainte de ameazi, zama de varză slăbește urmările beuturilor spirituoase.

Un mijloc de a înalbi mâinile.

Punem o lingură de hrean (hirean) ras în 3 decilitre (= 1 pătrar de cupă) de lapte cald. Prin spălarea în 2—3 rînduri cu acest amestec, mâinile se înallesc de minune. Este însă neapărat să se usuce amestecul pe mâni înainte de a le clăti cu apă. Așa ni-se spune în foaia „Vieța practică“ din Iași.

Pastrarea ouălor.

Între multele mijloace de a păstra ouăle timp mai îndelungat se numără o materie curgăcioasă, în care ouăle se înmoaie și apoi se sbicesc pe o coală de hârtie fără-ca să se atingă între ele; altcum se alipesc deolaltă. Silicatul amintit astupă porii (găurile) coajei și împedecă astfel răbaterea aerului. Destul că ouăle astfel tractate se pot păstra cu lunile în stare proaspătă.

Ungerea hamurilor.

Cel mai nimerit mijloc de a ține hamurile și căpestrile întotdeauna moi cum și de a le scuti de umezeală este unsoarea (untura, unsura) de unghii. Aceasta se pregătește din unghiile și fluierile (ciolanele) picioarelor de boi și de vaci. Atât unghiile cât și fluierile se sdrobesc mărunt, apoi se ferb cu puțină apă într'o căldare, până-ce unsoarea se ridică deasupra. Când-și-când se toarnă apă ferbinte în locul celei exaurite. După-ce s'a răcit și închegat, unsoarea se stringe cu o lingură mare și se păstrează în sticle sau vase de lut astupate bine.

Înștiințare.

Pe temeiul budgetului economic votat și încuviințat de comitetul municipal se vor da și în anul de față *subvenții* (ajutoare) pentru cumpărarea de mașini agricole și anume în suma de 500 fl. pe seama *tovărășiiilor* și *reuniunilor locale agricole* de pe teritoriul comitatului. *Tovărășiiilor* și reuniunilor înființate din nou se va da întâietate față cu care au primit deja subvenții.

Petițiile pentru împărțire sunt a se adresa până la *30 Iunie st. nou* a. c. comisiunii economice a comitatului.

În petiții se va arăta: 1. Mașina sau mașinile pentru a căror cumpărare se cere ajutorul; 2. suma de încuviințat; 3. Scopul îndeplinit deja acum și scopul la care țintește *tovărășia* sau reuniunea locală și îndeosebi, care sînt mașinile procurate deja; 4. Numărul membrilor; 5. Numărul și datul hotărîrii judecătorești despre inducerea *tovărășiei* în registrul comercial, respective despre ordinațiunea ministerială, prin care s'au încuviințat statutele reuniunii sau adevărîta, că statutele s'au predat judecătoriei competente, alăturând și statutele, care la timpul seu se vor înapoia.

Tovărășia sau reuniunea locală, căreia se va încuviința subvenția, are să aștearnă comisiunii economice rațiociniul (socoteala) pe anul curent, documentat în regulă, până la sfîrșitul lui *Faur a. c.* Pentru de a înlesni înființarea nouelor reuniuni locale, comisiunea a dispus tipărirea statutelor primite deja de numeroase reuniuni locale și întotdeauna încuviințate fără reserve de către înaltul minister. Aceste statute se capătă în librăria W. Kraft în Sibiu, în text german (dimpreună cu instrucția pentru îngrijitorul mașinilor), cu prețul de patru cr. cum și litografate în text maghiar, de 4 exemplare 1 fl. 40 cr.

Sibiu, 15 Mai n. 1893.

Comisiunea economică a comitatului Sibiu.

Reissenberger,
president.

Știri economice.

Intrunirea agricolă din Slimnic. Comitetul „*Reuniunii agricole române*” de aici a ținut Duminecă la 2 Mai o întrunire agricolă bine isbutită în comuna amintită. În unul din numerii viitori vom publica o dare de seamă, arătând mai deaproape mersul acestei întruniri și îndeosebi cuprinsul poveștelor date economilor nostri cu acest privilegiu.

Starea sîmînăturilor în țeara noastră. Despre starea sîmînăturilor în Ungaria în timpul dela 24—30 Aprilie v. se scriu următoarele: *Grîul*, care dintre toate sîmînăturile de toamnă a suferit mai puțin, s'a înrîmat și stă mai bine ca în săptămîna trecută. Pentru sîmînăturile de *săcară* ploaia a venit prin cele mai multe părți prea tîrziu. *Orzului de toamnă și rapiței* ploaia li-a ajutat numai puțin. Rapița, pe care a atins-o vremea cea rece din urnă tocmai când era înflorită, a dat și mai mult înapoi. *Sîmînăturile de primăvară* peste tot s'au îndreptat. Nutrețul și el începe a propăși, dar' cu toate acestea de prin multe părți se aud plîngerii din lipsă de nutreț. Prin multe locuri de pe pustă nu a plouat încă până astăzi sau în cantități mult prea mici.

Losurile de stat din 1860. La tragerea din 1 Mai n. a acestor losuri câștigul principal de 300 000 fl. l-a nimerit seria 16736 nr. 25. Mai departe au câștigat: 50.000 fl. s. 13113 nr. 15; 25.000 fl. s. 5968 nr.; câte 10.000 fl. s. 6899 nr. 3 și s. 15568 nr. 13; câte 10.000 fl. s. 6899 nr. 3 și s. 15368 nr. 13; câte 5000 fl. s. 356 nr. 15, s. 433 nr. 7, s. 584 nr. 12, s. 1797 nr. 15, s. 5007 nr. 19, s. 6005 nr. 10 s. 7349 nr. 16, s. 8279 nr. 14, s. 10049 nr. 11, s. 11355 nr. 12, s. 13322 nr. 19 s. 14584 nr. 7, s. 14637 nr. 15, s. 17369 nr. 8, și s. 18533 nr. 3.; câte 1000 fl. s. 603 nr. 9 și nr. 14, s. 3773 nr. 17, s. 4378 nr. 18, s. 4549 nr. 19, s. 4992 nr. 10 și 17, s. 5007 nr. 9, s. 5548 nr. 3, s. 5966 nr. 18, s. 7082 nr. 2, s. 7346 nr. 18, s. 8836 nr. 5, s. 10438 nr. 4, s. 10676 nr. 8, s. 11355 nr. 19, s. 12186 nr. 1, s. 13322 nr. 2, s. 13491 nr. 14, s. 13858 nr. 10, s. 14253 nr. 9, s. 14584 nr. 16, s. 14718 nr. 10, s. 15360 nr. 19, s. 16066 nr. 4 și 9, s. 16499 nr. 4, s. 16722 nr. 16, s. 17432 nr. 7 și s. 19764 nr. 5.

Pe toate celelalte numere câștigătoare cuprinse în seriile sortite și neindicat în special aici se vine cel mai mic câștig de 600 fl.

Banii cei noi. Cu începere din 4 Mai *căl. v.* s'au pus în circulațiune și piesele cele noue de 1 *coroană* în argint. Piesele de o *coroană* se primesc în prețul lor nominal, adică în 100 *bani*, sau după banii cei vechi val. austriacă, în prețul *cincizeci cruceri*. Nimeni însă nu e dator a primi piese de câte o *coroană* peste suma de 25 fl. resp. 50 de *coroane*. Din contră, casele statului și publice sînt obligate a primi piese de 1 *coroană* în sumă ori-cît de mare. Mai facem cunoscut, că piesele de câte 2 fl. și cele de câte 25 *cruceri* de argint au să umble numai până la sfîrșitul lui Mai *căl. nou*. Deci cei-ce au bani de acestia, să caute să-și schimbe, sau să plătească, sau să cumpere ceva cu ei, ca să nu aibă după aceea pagubă.

Comune noue în Dobrogea. Ministrul român al domeniilor a hotărît înființarea mai multor comune de plugari români în Dobrogea. În acest scop le dă până la 25 hectare de pămînt, din care 10 hectare ca lot mic și 15 ca lot mare; 1 hectar face cam $1\frac{3}{4}$ juger catastral. Timp de trei ani sătenii cei noi vor fi scutiți de ori-ce dare. Ținuturile, unde s'a hotărît să se facă sate în județul Constanța sînt: Peștera și Chiosoler din plasa Medjidie; Casâl-Murat, Baeram-Dede, Armutlia și Carabaca din pl. Traian; Ghiunvenli, Docuzaci, Cerechezchiosi, Calfachioi, Dauluchioi, Cheragi.

Cea mai mare tipografie din lume este negreșit tipografia guvernului din Washington (cetește Veșingtn), în America-de-Nord. Întreținerea acestei tipografii costă pe an 7 milioane de fl. Persoanele ocupate în ea sînt în număr de 3100. Cât de uriaș este materialul ce se mistue în această tipografie se va vedea din sumele ce urmează: În anul 1892 s'au întrebuintat hîrtie în preț de 2 milioane fl., 24 mii funți negreală de tipar, peste 28 mii f. de cleiu, 14 mii f. de săpun, 140 buți de făină, 6 mii f. de făină și tot atîta de ață, câte 4 mii f. de glicerină și de antimon, 2 mii f. de cosător, 1 mieie f. de plumb, 7 sute f. de ceară, 3 mii 6 sute pachete foițe de aur, 40 mii f. de piele, 4 mii duzine de piei de oaie și a. m. d.

Un tren primejduit de lupi. Zăpada (neaua) a căzut, în zilele acestea, foarte din belșug în Rusia. Troianul era așa de mare, încât nu se mai putea umbla nici cu săniile, care se îngropau în zăpadă. Curățindu-se deunăzi linia Astrahan, un tren putu să umble puțin, dar' apoi fu acoperit cu zăpadă. O mulțime de lupi săriră prin vagoane. Șapte călători, doi conductori și un fochist, care n'avuseseră vreme să se închidă în vagoane, au fost mâncați cu totul. În vremea aceasta locomotiva lucra fără să poată merge înainte. Lupii, ale căror urlete erau îngrozitoare, au încungiurat trenul toată noaptea. Ziua fugiră, lăsând douăzeci de jertfe lupești, ucise cu revolverele de către călători.

Invenție românească. Gazetele aduc știrea, că tinărul N. Petrescu din București a dobândit zilele trecute din partea stăpînirii belgiane un brevet (patent) de invenție (descoperire) pentru un aparat (intocmire) vestitor de oprire pentru drumurile de fer, preîntîpinînd ciocnirile. Invenția va fi supusă și ministerului român și direcției căilor ferate române spre a se vedea, dacă nu s'ar pute primi și pentru căile ferate ale României.

Din traista cu povețele.

Întrebarea 26. Vă rog a dispune să mi-se trimită 15 ouă de găini, soiul „Langshan”, cu rambursă sau a mă înștiința despre prețul lor spre a trimite banii înainte.

Rădmănești.

I. Barbulescu, invetător.

Răspuns. După-cum s'a spus cu altă ocaziune, redacția nu este în plăcuta poziție a duce însași în deplinire asemenea comande. Adresează-te deci dlui I. Schuster, dirigentul școalei economice comitatense de aici. Ouașele amintite se vînd cu prețul de 15 cr. bucata.

Întrebarea 27. Am trebuință de pompă (tulumbă) simplă, 5 metri înaltă, pe seama unei fîntîni. Vă rog a mă înștiința, cât ar costa o asemenea pompă dimpreună cu toate aparatele și anume posta ultimă Iablanița, arătînd totodată, cum aș pute-o așeza însumi.

Globurajova.

Z. Popoviciu, preot.

Răspuns. Am predat epistola D-Tale dlui Carol F. Fickeli, prăvălie de fer în Piațamică, aici, de unde vei primi lămuririle cerute în scurtă vreme. Așezarea însași, așa credem, nu s'ar pute face în regulă decât prin mijlocirea unui meșter pricepător sau măcar a unui bărdăș.

Posta redacției.

Dlul I. D. în P. r. Mulțumită cordială. De trimiteai mai curînd, bucuros am fi publicat, însă, după-cum vezi, a apărut deja o dare de seamă. De altcum ne-ai îndatora trimitînd știri și povețe economice cât de multe. Salutări!

Tirgurile din săptămâna viitoare.

Duminică, 16 Maiu: Gărbău.
Luni, 17 Maiu: Betlean, Mănăradie, Eted, Cetatea-de-baltă, Marpod, Monor, Șarpătac, Sân-Paul.
Marți, 18 Maiu: Budin, Dobra.
Joi, 20 Maiu: Kapolnoc-Mănăstur, Lechința.
Vineri, 21 Maiu: Bözöd, Zam, Zernești, Dej, Jibén.
Sâmbătă, 22 Maiu: Lăpușul-romănesc, Băiuța, Petelea.

Prețul mărfurilor.

Plaja din Sibiu. Dela 13 Maiu v. Grâu frumos 76 până 80 chilo fl. 5.70 până 6.30, grâu mestecat 70 până 74 chilo fl. 4.80 până 5.40, săcară 70 până 74 chilo fl. 3.40 până 3.80, orz 62 până 66 chilo fl. 3.— până 3.10, ovės 42 până 48 chilo fl. 2.10 până 2.50 cucuruz 70 până 74 chilo fl. 3.— până 3.40, mălaiu 78 până 82 chilo fl. 4.— până 4.50, cartofi 68 până 70 chilo fl. 1.50 până 1.70 sămēnță de cânepă 49 până 50 chilo fl. 5.— până 5.50, mazēre 76 până 80 chilo fl. 4.50 până 5.—, linte 78 până 82 chilo fl. 7.50 până 8.50, fasole 76 până 80 chilo fl. 3.50 până 4.—, de pāsāt grāu 100 chilo fl. 16.50 până 16.60, făină nr. 1 fl. 15.80, făină nr. 3 fl. 14.80, făină nr. 5 fl. 12.— slānină 100 chilo fl. 52.— până 54.—, unseare de porc fl. 58.— până 60, sēu brut 100 chilo fl. 20.— până 22.—, sēu de lumini fl. 33.— până fl. 34.—, lumini turnate de sēu fl. 38.— până fl. 40.—, săpun fl. 20 până 30.—, fēn 100 chilo fl. 1.40 până 1.80, cânepă fl. 32.— până 35.—, lemne de foc uscate m. cub. fl. 3.25 până 3.50, apirt p. 100 L. % 52.— până

54 cr., carnea de vită chilo 50 cr. până 62, carnea de vițel 45 până 55 cr., carnea de porc 44 până 48 cr. carnea de berbec 32.— până 35 cr., ouș 10 cu 18 până 20 cr.

Plaja din Blaj. Dela 13 Maiu v. Grāu, hect. fl. 4.— până 4.50, grāu mestecat fl. 3.50 până 4.— săcară fl. 3.50 până —.— ovēs fl. 2.25 până 2.50, cucuruz fl. 2.— până 2.75, alac fl. 2.— până —.— cartofi fl. 1.50 până 2.50, sămēnță de cânepă fl. 3.— până —.— fasole fl. —.— până —.—, carne de vită chilo 48l până — cr., carne de vițel — până — cr., carnea de porc 48 până — cr., carne de berbec 26 până — cr., 14 ouș cu 2) până — cr.

Cursul pieții din Sibiu.

Din 13 Maiu st. v. 1893.

Hārtie-monetă română . . . Cump. 9.46 Vēnz. 9.56
Lire turcești " 10.75 " 10.85
Imperiali " 9.80 " 9.85
Ruble rusești " 1.25 " 1.27

LOTERIE.

Tragerea din 19 Maiu n.

Timișoara: 53 75 34 87 30
Viena: 18 14 61 43 4

Tragerea din 24 Maiu n.

Brünn: 58 50 12 48 78

Bursa de mărfuri din Budapesta.

Dela 13 Maiu v. 1893.

Sēminte	Calitatea per hect.	Prețul socotit d. 100 chigr.	
		dela	până
Grāu vechiu	75	8.50	8.60
Grāu dela Tisa	75	8.65	8.75
Grāu de Pesta	75	8.60	8.70
Grāu de Alba-regală	75	8.60	8.70
Grāu de Bácska	75	8.65	8.75
Grāu unguresc de nord	75	—	—
Săcară	70-72	7.40	7.65
Orz de nutreț	60-62	6.30	6.55
Orz de vinars	62-64	6.70	6.80
Orz de bere	64-66	7.05	8.55
Ovēs	39-41	7.25	7.55
Cucuruz bănățenesc	75	—	—
Cucuruz de alt soi	73	5.40	5.45
Meiu (mălaiu)	—	—	—
Hirișcă	—	4.30	4.60
Luțernă ungurescă	—	37.—	46.—
Luțernă franceză	—	54.—	60.—
Luțernă roșie	—	54.—	60.—
Oleu de rapiță (rafinat)	—	39.—	39.50
Oleu de in	—	6.—	6.25
Unsoare de porc de Pesta	—	59.—	59.50
Unsoare de porc dela țeară	—	—	—
Slānină svētată	—	47.50	48.50
Slānină afumată	—	56.—	56.50
Sēu	—	39.—	40.—
Prune	—	21.50	22.—
Miere brută	—	—	—
Miere galbină străcurată	—	36.—	37.—
Ceară de Rosenau	—	143.—	144.—
Spirt brut	—	17.—	17.50
Drojdițe de spirt	—	56.—	56.75

Bursa din Budapesta și Viena.

Din 13 Maiu v. 1893.

Obiectul	Buda- pesta	Viena
Galbini împărătești	5.82	5.80
Napoleonul	9.78	9.81
100 mărci germane imp.	60.35	60.27 ²
Renta de aur ung. de 6%	—	—
Renta de aur ung. de 4%	114.40	115.—
Renta de hārtie ung. de 5%	100.—	—
Împrumutul căilor ferate ung.	121.—	124.—
Bonuri (obligații) rurale ung.	96.50	96.25
Bonuri (obligații) rurale croato-slavone	97.50	—
Obligațiile pt. despăgubirea regalilor	101.50	—
Împrumut cu premiu ung.	—	—
Losuri pt. regularea Tisei și Segedin.	142.—	142.—
Losurile aust. din 1860	165.50	165.—
Scrisuri fonciare ale „Albinei“	101.—	—

Bursa din București.

Din 13 Maiu v. 1893.

Obiectul	%	cump. lei
Renta română din 1875	5%	100.—
Renta română amortisabilă	5 "	99.1/2
Renta română amortisabilă	4 "	84.75
Renta rom. (Rurale convertite)	6 "	103.1/4
Oblig. C. F. Române	6 "	—
Oblig. C. F. Române	4 "	—
Creditul fonciar rural	7 "	103.1/4
Creditul fonciar rural	5 "	90.3/4
Oblig. cassei pensiunilor fr. 3000	10 fr.	279.—
V. N.		
Banca Națională (ult. dividendă 84.45)	500	16.30
20 franci aur	—	20.01
Banca Națională a României	—	—

Călindarul săptămânii.

Zilele	Călindarul vechiu	Călind. nou	Soarele
Dum. Rosaliilor			
Dum.	16 † Pogor. S. Duch.	28 Vilhelm	3 55 8 0
Luni	17 † Apost. Andronic	29 Maximus	3 54 8 1
Marți	18 Muc. Teodot	30 Ferdinand	3 53 8 2
Merc.	19 S. Muc. Patrichie	31 Angela	3 50 8 4
Joi	20 Mart. Talaleu	1 Iun Joiav	3 51 8 5
Vineri	21 † SS. Con. și Elena	2 Erasmus	3 50 8 6
Sâmb.	22 Muc. Vasilișc	3 Clotilda	3 49 8 7

Redactor responsabil: Ioan Russu Șirliannul.

Spre binevoitoare luare aminte!!

Subscrisul îmi iau voe a aduce la cunoștința onoratului P. T. public, că pot servi cu tot felul de

încălțăminte pentru bărbați, femei și copii, atât comandate, cât și marfă gata pentru tirguri, precum și reparaturi de tot soiul pe lângă

prețurile cele mai ieftine.

Mă rog de binevoitorul spijin al onoratului P. T. public, rămân
Cu distincsă stimă

Constantin Dragoș,

măiestru-pantofar

Sibiu, Strada Măcelarilor nr. 31.

[1115] 4-6

„ARDELEANA“

instituit de credit și de economii, societate pe acții în Orăștie.

AVIS.

Institutul de credit și de economii „ARDELEANA“, societate pe acții în Orăștie (Szászváros), Piața-mare nr. 2 și 4 în casele proprii, primește

depuneri spre fructificare

sub următoarele condițiuni:

[936] 4-

- a) depuneri făcute la a căror ridicare nu se recere abzicere cu 5%;
- b) depuneri făcute cu condițiunea de a se anunța ridicarea lor cu 5 1/2% și
- c) depuneri făcute pe timp mai îndelungat de către biserici, școale, corporațiuni culturale ori cu alt scop de binefacere cu 6%.

Depuneri, ridicări sau anunțări se pot efectui și prin postă.

Orăștie, la 1 Noemvrie 1892.

Direcțiunea.

FRANCISC I. KWIZDA,
furnisor de curte ces. și reg. austriac și reg. român,
farmacist cercual în Korneuburg.

Fluidul de podagră al lui Kwizda.

De mai mulți ani ca leac de casă recunoscut ca domolitor în dureri de podagră, reumă și dureri.

Fluidul de podagră al lui Kwizda

se capătă în toate farmaciile.

III/aa

[1009] 3-15

Prețul

1/1 flacon

1 fl.

Binevoii a ave în vedere marca de fabrică și a cere expres

1/2 flacon

60 cr.

Fluidul de podagră al lui Kwizda.

2 medalii de aur
13 medalii de argint

9 diplome de onoare
și de recunoștință

Fluidul de restituțiune al lui KWIZDA.

Apă de spălat pentru cai.

Prețul unui flacon 1 fl. 40 cr.

De 30 de ani se folosește în grajduri princiare de curte, în grajduri mai mari militare și civile pentru întărire înainte și întrămărire după strapafo mari, la scintituri, înțepenirea nervilor etc., face capabil calul pentru prestațiuni extraordinare în trenagiu.

Se poate capăta în farmacii și băcăni.

Să se aibă în vedere marca de fabrică de mai sus și să se ceară expres

Fluidul de restituțiune al lui KWIZDA.

DEPOSITUL PRINCIPAL:

I/c

FRANCISC I. KWIZDA,

[1009] 4-15

furnisor de curte ces. și reg. austriac și reg. român, farmacist cercual în Korneuburg I. Viena.

CAROL F. JICKELI

SIBIIU
PRAVALIE DE FER
PIAȚA-MICĂ.

SIBIIU
PRAVALIE DE FER
PIAȚA-MICĂ.

Coase de oțel turnat cu tigaie pe lîngă garanție de calitate bună.

Lungimea 75 80 85 90 cm.

1 bucată fl. —.80 —.80 1.— 1.—

Fiecare coasă vîndută de mine pe garanție (felelat), care nu e pe plac, se primește înderēt, respective se schimbă, chiar și atunci, dacă coasa a fost deja bătută și folosită.

Opritoare universală de coasă sistem Badertsch.

Invenția de față corăspunde tuturor trebuințelor ce se pot aștepta dela o opritoare de coasă. Prin o încheietură rotundă se poate coasa deschide după trebuință și voe, închide, întoarce, ridică și lăsa în jos. Fie mănunchiul coasei cu două sau trei degete mai sus, aceasta n'are a face. E deajuns, a trage de un singur șirof spre a înțepeni coasa în poziția și starea dorită. Un alt folos mai e și acela, că coasa se poate lua jos și ear' înțepeni cu o ușurință uimitoare, fără a fi de trebuință ca să schimbe încâtva poziția dată. — Descrierea amănunțită se dă la cerere. 1 bucată fl. —.95.

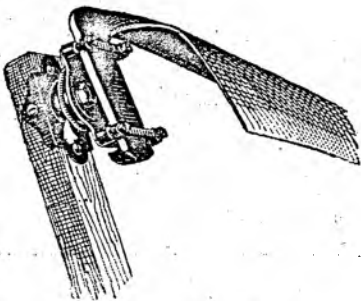

Fig. III.

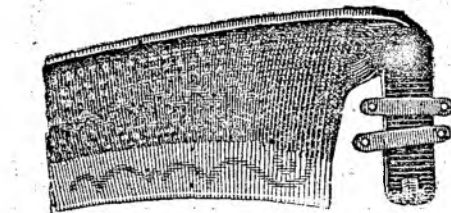

Fig. II.

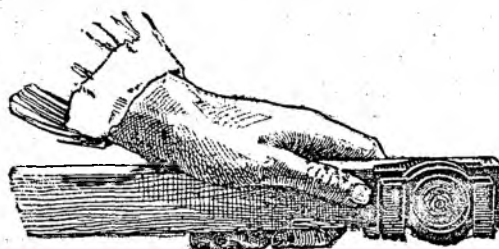

Fig. I.

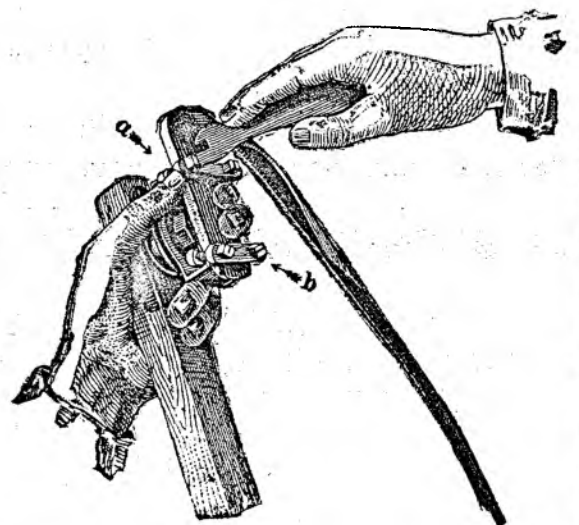

Fig. IV.

INDRUMARE

- Fig. I. Opritoarea coasei se se înțepenească la grumazul coasei. Mai întăiu se se înșirofeze țeapen partea de dinjos, după aceea părțile de din afară. Dacă grumazul e prea îngust, atunci se se pună ceva dedesubt.
- Fig. II. Chinga șiroafelor, cu capătul șirofelor în jos, se se așeze ușor la mănunchiu. Coasa se fie culcată, după-cum arată icoana, grumazul se se ridică vertical (în sus) și chinga șiroafelor se se bage în amëndouē călcăiele opritoarei.
- Fig. III. Coasa se se ridică cu grumazul în sus și mănunchiul, răzimându-se vârful coasei, se se așeze între amëndouē chingile șiroafelor așa ca șiroful a) și b) se se atingă unul de altul. După aceea se se șirofeze strîns amëndouē chingile.
- Fig. IV. Matricea șirofului se se destăpenească atăta ca coasa se nu cadă singură; se se aducă apoi coasa în poziția dorită și matricea se se stringă țeapen.

[1043] 5-8